

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

IES MARCO DO CAMBALLÓN

Rúa O Camballón, 24
36590 VILA DE CRUCES (Pontevedra)
☎ 986582251 ☎ FAX 986582530
email: ies.marco.camballon@edu.xunta.es
Web: <http://centros.edu.xunta.es/iesmarcocamballon>

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

CURSO 2021-2022

MÚSICA

3º ESO

LOMCE

I.E.S. "MARCO DO CAMBALLÓN"

VILA DE CRUCES

Índice de contido

- Introdución e contextualización
 - ✓ Introdución
 - ✓ Membros do Seminario, Grupos e Contexto Socioeducativo
 - ✓ O Currículo na LOMCE
- As competencias clave: contribución ao seu desenvolvemento
- Os obxectivos da ESO
 - ✓ Obxectivos da Área de Música na ESO
- Concreción da Temporalización, do Grao mínimo de consecución, e dos procedementos e instrumentos de avaliación e do peso para cada estándar de aprendizaxe avaliable
- Concrecións metodolóxicas
- Materiais e recursos didácticos
- Criterios de avaliación e cualificación do alumnado
 - ✓ Avaliación por Competencias. Rúbricas
 - ✓ Porcentaxe de participación do Seminario de Música na Avaliación por Competencias
- Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.
- Tratamento do fomento da lectura e das TIC
- Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes. programa de reforzo e recuperación
 - ✓ Recuperación ao longo do curso
 - ✓ Plan de traballo para superación de materias pendentes
 - ✓ Probas Extraordinarias
- Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.
- Medidas de atención á diversidade.
- Programación de temas transversais
- Actividades extraescolares e complementarias
- Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora. avaliación da programación
- Información ao alumnado
- Adaptación da Programación polo Covid19 e aspectos derivados
- Lexislación vixente

I. Introducción e contextualización

a) Introducción

A música, como ben cultural e como linguaxe e medio de comunicación non verbal, constitúe un elemento con gran valor na vida das persoas; ademais, favorece o seu desenvolvemento integral, intervén na súa formación emocional e intelectual, a través do coñecemento do feito musical como manifestación cultural e histórica, e contribúe ao afianzamento dunha postura aberta, reflexiva e crítica no alumnado.

Na actualidade, a música constitúe un dos principais referentes de identificación da mocidade. Co desenvolvemento tecnolóxico multiplicáronse as canles de acceso ás cada vez máis numerosas fontes de cultura musical, así como aos seus diversos xeitos de creación e interpretación, a través de vehículos que forman parte da súa vida cotiá, como internet, os dispositivos móbiles, os reprodutores de son e os videoxogos. Ademais, fomenta o desenvolvemento da percepción, a sensibilidade estética, a expresión creativa e a reflexión crítica.

A materia de Música contribúe ao desenvolvemento de valores como o esforzo, a constancia, a disciplina, a toma de decisións, a autonomía, o compromiso, a asunción de responsabilidades e o espírito emprendedor, innovador e crítico, que contribúen ao desenvolvemento integral da persoa. A práctica musical mellora a memoria, a concentración, a atención, a psicomotricidade, o control das emocións, a autoestima, as habilidades para enfrontarse a un público ou a capacidade para traballar en grupo. A música potencia o desenvolvemento de capacidades como a comunicación oral e escrita, o pensamento matemático ou o coñecemento tecnolóxico e científico, que axudan á adquisición das competencias, ademais de procurar un ensino integral e axudar na maduración do alumnado novo.

Transcendendo estes valores estéticos, propios da competencia de conciencia e expresións culturais, o alumnado aprenderá actitudes de cooperación e traballo en equipo ao formar parte de diversas agrupacións nas que cadaquén asumirá diferentes papeis para poder interpretar música en conxunto. Por outra parte, é interesante fomentar actitudes emprendedoras que acheguen o alumnado ás diferentes profesións no ámbito musical e non musical.

Esta materia fomenta as actividades colaborativas ao integrar os/as estudantes nun grupo, fomentando o intercambio de ideas, o respecto entre iguais, a integración, a creatividade, o coñecemento doutros contextos e o desenvolvemento da intelixencia emocional.

O estudo desta materia parte dos coñecementos previos adquiridos polo alumnado na educación primaria e do seu desenvolvemento evolutivo, afondando con elementos que, dado o seu nivel de abstracción, deben abordarse neste momento de desenvolvemento do alumnado.

Entre outros, é obxectivo desta materia dotar os alumnos e as alumnas dun vocabulario que permita a descrición de fenómenos musicais, unha comprensión da linguaxe musical como medio de expresión artística, unha sensibilidade cara á expresión musical e o entendemento da música como un fenómeno imbricado na historia e na sociedade. Tamén se lle outorga un papel importante á análise das obras musicais, entendendo que se pode levar a cabo en distintos niveis de profundidade.

Os elementos do currículo básico organizáronse en catro bloques, moi relacionados entre si, que comparten múltiples elementos: "Interpretación e creación" integra a expresión instrumental, vocal e corporal coa improvisación e a composición musical, o que permitirá ao alumnado participar da música dunha forma activa; "Escoita" pretende crear a primeira actitude fundamental cara a esta arte e dotar o alumnado das ferramentas básicas para gozar dela a través da audición e a comprensión do feito musical; "Contextos musicais e culturais" relaciona a música coa cultura e a historia, dá a coñecer o valor do patrimonio musical español e galego, e ensina a identificar o estilo e as características distintivas da música que delimitan cada período histórico básico; e finalmente, "Música e tecnoloxías" pretende abranguer o coñecemento e a práctica da interacción entre música e novas tecnoloxías. Estes aspectos teñen especial importancia debido á proximidade que as tecnoloxías teñen na vida cotiá do alumnado, polo que se pretende xerar unha vinculación entre a linguaxe tecnolóxica que utiliza habitualmente e a música dentro da aula.

b) Membros do Seminario, Grupos e Contexto Socioeducativo

No ano académico 2021-2022 este Departamento de Música vai estar constituído soamente por un membro: Rubén Noguero Gómez. Este profesor será o encargado de impartir docencia nos dous grupos de 2º ESO e nos dous grupos de 3º da ESO. Para completar o seu horario impartirá as materias de TIC II en 2º Bacharelato e o módulo de Ciencias aplicadas de FP Básica II. Ademais será titor do grupo 3º ESO B.

Entre o alumnado que cursará este ano na ESO hai que indicar que hai varios alumnos-as que xa tocan algún instrumento (vento madeira e metal) por formar parte das Bandas do concello (Merza e Ponteledesma principalmente).

Un par de puntos a salientar son que O IES Marco do Camballón de Vila de Cruces é un centro situado no pequeno núcleo urbano dun concello eminentemente rural que non chega aos 6.000 habitantes (5.246 no ano 2019). A maioría do alumnado pertence a clases sociais medias e baixas. Con respecto á música, neste concello hai unha gran tradición representada polas súas bandas, en particular pola Banda de Merza e a de Ponteledesma, na cal se forman ou estudan algúns e algunhas estudantes do Instituto.

c) O Currículo na LOMCE

Podemos definir o currículo como a regulación dos elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada unha das ensinanzas. O currículo estará integrado por:

- **Os obxectivos** de cada ensinanza e de etapa educativa; referentes relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino-aprendizaxe planificadas para tal fin.
- **As competencias**, ou capacidades para aplicar de xeito integrado os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, e para lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos;
- **Os contidos**, ou conxuntos de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa, e á adquisición de competencias;
- **A metodoloxía didáctica**, que abrangue tanto a descrición das prácticas docentes como a organización do traballo dos/das docentes. Son o conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado, de xeito consciente e reflexivo, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos suscitados.
- **Os estándares e resultados de aprendizaxe avaliábeis**; especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina. Deben ser observables, medibles e avaliábeis, e permitir graduar o rendemento ou o logro alcanzado. Deben contribuír a facilitar o deseño de probas estandarizadas e comparables.
- **E os criterios de avaliación** do grao de adquisición das competencias e do logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa.

Referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina.

Conceptos clave do currículo son os que se relacionan na seguinte táboa:

	2.- CONCEPTOS CLAVE (Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)
Desenvolvemento curricular	2º nivel de planificación curricular. Elaborada revisada GGP, Aprobada o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar / 2.- Que, cando e como avaliar / 3.- Como atender á diversidade
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia par valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglósanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliábeis. Poden concretarse a través dos indicadores de logro
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superara a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 27/7/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Estándares imprescindibles	Son os estándares mínimos esixibles para superar un área. O seu grao de adquisición debería estar en torno ao 100%. (Galicia non os menciona)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o "o valor" que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avalialo achega a ese valor.
Procedementos e instrumentos	Foron fixados no Proxecto curricular do Ministerios en 1992. Habería que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios . "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver artº 7º, 6, terceiro parágrafo, da Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das competencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º,3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	... "Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación ... que teñan en conta á atención á diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1 : B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque
Identificación de estándares	Exemplo: MU B1.1 .1 MU: Abreviatura da área: Música B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar 1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar 1. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.

II. As competencias clave: contribución ao seu desenvolvemento

As competencias clave do currículo recollidas no decreto 86/2015 no seu artigo 3 son as seguintes:

- a) Comunicación lingüística (CCL)
- b) Competencia matemática e competencias básicas en ciencia-tecnoloxía (CMCCT).
- c) Competencia dixital (CD).
- d) Aprender a aprender (CAA).
- e) Competencias sociais e cívicas (CSC).
- f) Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- g) Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Na Orde ECD/65/2015, de 21 de xaneiro, descríbense as relacións entre as competencias, os contenidos e os criterios de avaliación na educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.

Os perfís de competencias:

COMPETENCIA	Indicador	Descritores
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	Coidado do contorno ambiental e dos seres vivos	<ul style="list-style-type: none"> - Interactuar co contorno natural de xeito respectuoso. - Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible. - Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu contorno. - Tomar conciencia dos cambios producidos polo ser humano no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
	Vida saudable	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico. - Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao seu coidado saudable.

	A ciencia no día a día	<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá. - Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante en distintos ámbitos (biolóxico, xeolóxico, físico, químico, tecnolóxico, xeográfico...). - Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas, comprender o que acontece arredor nosa e responder preguntas.
	Manexo de elementos matemáticos	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer e utilizar os elementos matemáticos básicos: operacións, magnitudes, porcentaxes, proporcións, formas xeométricas, criterios de medición e codificación numérica, etc. - Comprender e interpretar a información presentada en formato gráfico. - Expresarse con propiedade na linguaxe matemática.
	Razoamento lóxico e resolución de problemas	<ul style="list-style-type: none"> - Organizar a información utilizando procedementos matemáticos. - Resolver problemas seleccionando os datos e as estratexias apropiadas. - Aplicar estratexias de resolución de problemas a situacións da vida cotiá.
Comunicación lingüística	Comprensión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> - Comprender o sentido dos textos escritos e orais. - Manter unha actitude favorable cara á lectura.
	Expresión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> - Expresarse oralmente con corrección, adecuación e coherencia. - Utilizar o vocabulario adecuado, as estruturas lingüísticas e as normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos e orais. - Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.
	Normas de comunicación	<ul style="list-style-type: none"> - Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor... - Manexar elementos de comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros, nas diversas situacións comunicativas.

	Comunicación noutras linguas	<ul style="list-style-type: none"> - Entender o contexto sociocultural da lingua, así como a súa historia para un mellor uso desta. - Manter conversacións noutras linguas sobre temas cotiáns en distintos contextos. - Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación. - Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou en materias diversas.
Competencia dixital	Tecnoloxías da información	<ul style="list-style-type: none"> - Empregar distintas fontes para a busca de información. - Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade. - Elaborar e publicitar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
	Comunicación audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas. - Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.
	Utilización de ferramentas dixitais	<ul style="list-style-type: none"> - Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento. - Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria. - Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais	Respecto polas manifestacións culturais propias e alleas	<ul style="list-style-type: none"> - Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural mundial nas súas distintas vertentes (artístico-literaria, etnográfica, científico-técnica...), e cara ás persoas que contribuíron ao seu desenvolvemento. - Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural. - Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
	Expresión cultural e artística	<ul style="list-style-type: none"> - Expresar sentimentos e emocións mediante códigos artísticos. - Apreciar a beleza das expresións artísticas e as manifestacións de creatividade e gusto pola estética no ámbito cotián. - Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
Competencias sociais e cívicas	Educación cívica e constitucional	<ul style="list-style-type: none"> - Coñecer as actividades humanas, adquirir unha idea da realidade histórica a partir de distintas fontes, e identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito referendado por unha constitución. - Aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
	Relación cos demais	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos. - Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos. - Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
	Compromiso social	<ul style="list-style-type: none"> - Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores. - Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela. - Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades. - Involucrarse ou promover accións cun fin social.
Sentido de iniciativa e espírito emprendedor	Autonomía persoal	<ul style="list-style-type: none"> - Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias. - Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas. - Ser constante no traballo, superando as dificultades. - Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.

	Liderado	<ul style="list-style-type: none"> - Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos. - Contaxiar entusiasmo pola tarefa e ter confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos. - Priorizar a consecución de obxectivos grupais sobre os intereses persoais.
	Creatividade	<ul style="list-style-type: none"> - Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos dun tema. - Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa. - Encontrar posibilidades no contorno que outros non aprecian.
	Emprendemento	<ul style="list-style-type: none"> - Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos. - Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas. - Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou os proxectos. - Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
Aprender a aprender	Perfil de aprendiz	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas... - Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe. - Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
	Ferramentas para estimular o pensamento	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente... - Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
	Planificación e avaliación da aprendizaxe	<ul style="list-style-type: none"> - Planificar os recursos necesarios e os pasos que se han de realizar no proceso de aprendizaxe. - Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios. - Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe. - Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

Na táboa recollida abaixo aparecen detalladas as contribucións de cada obxectivo, de cada contido e dos estándares de aprendizaxe ás

distintas competencias clave. Obviamente a competencia clave que máis se vai fomentar será a da Conciencia e Expresión Cultural, o cal non significa, nin moito menos, que se desatendan as outras.

Cada materia ten asignada unha porcentaxe de participación na nota que obterá cada alumno-a en cada competencia ([Ver Apartado de Criterios de Avaliación e Cualificación](#))

PROGRAMACIÓN PARA 3º DA ESO

Música. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 1. Interpretación e creación				
▪ n	▪ B1.1. Repaso dos elementos da representación gráfica da música.	▪ B1.1. Distinguir e utilizar os elementos da representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; notas adicionais, clave de sol e de fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan a intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.).	▪ MUB1.1.1. Distingue e emprega os elementos que se utilizan na representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; notas adicionais, clave de fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan a intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.).	▪ CCEC ▪ CMCCT
▪ n ▪ b	▪ B1.2. Textura.	▪ B1.2. Analizar e comprender o concepto de textura e recoñecer, a través da audición e a lectura de partituras, os tipos de textura.	▪ MUB1.2.1. Recoñece, comprende e analiza tipos de textura.	▪ CCEC ▪ CAA
▪ n ▪ b	▪ B1.3. Procedementos compositivos e formas de organización musical.	▪ B1.3. Coñecer os principios básicos dos procedementos compositivos e as formas de organización musical.	▪ MUB1.3.1. Comprende e identifica os conceptos e os termos básicos relacionados cos procedementos compositivos e os tipos formais.	▪ CCEC
▪ m ▪ c ▪ d	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Experimentación e práctica das técnicas do movemento e da danza, expresión dos contidos musicais a través do corpo e do movemento, e a interpretación dun repertorio variado de danzas. ▪ B1.5. Práctica da relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación. ▪ B1.6. Aceptación e cumprimento das normas que rexen a interpretación en grupo e a achega das ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común. ▪ B1.7. Aceptación e predisposición para mellorar as capacidades técnicas e interpretativas propias, e respecto ante outras formas de expresión. ▪ B1.8. Sonorización de representacións dramáticas, actividades de expresión corporal, e danza e imaxes fixas e en movemento na realización de producións audiovisuais. ▪ B1.9. Fomento da sensibilidade estética desenvolvida a través da comprensión e interiorización da música. 	▪ B1.4. Amosar interese polo desenvolvemento das capacidades e as habilidades técnicas como medio para as actividades de interpretación, aceptando e cumprindo as normas que rexen a interpretación en grupo, e achegando ideas musicais que contribúan ao perfeccionamento da tarefa común.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.4.1. Amosa interese polo coñecemento e a aplicación de técnicas e normas do coidado da voz, o corpo e os instrumentos. ▪ MUB1.4.2. Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz. ▪ MUB1.4.3. Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación. ▪ MUB1.4.4. Adquire e aplica as habilidades técnicas e interpretativas necesarias nas actividades de interpretación adecuadas ao nivel. ▪ MUB1.4.5. Coñece e pon en práctica as técnicas de control de emocións á hora de mellorar os seus resultados na exposición ante un público. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CCEC ▪ CCEC ▪ CCEC ▪ CAA
▪ a ▪ n	▪ B1.10. Composición individual ou en grupo de cancións e pezas instrumentais para distintas	▪ B1.5. Amosar interese polas actividades de composición, e improvisación e amosar respecto	▪ MUB1.5.1. Realiza improvisacións e composicións partindo de pautas previamente	▪ CAA

Música. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	agrupacións a partir da combinación de elementos e recursos presentados no contexto das actividades que se realizan na aula	polas creacións dos seus compañeiros e das súas compañeiras.	establecidas.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.5.2. Aмосa unha actitude de superación e mellora das súas posibilidades e respecta as capacidades e as formas de expresión dos seus compañeiros e das súas compañeiras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ g ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Práctica, creación, memorización e interpretación de pezas musicais en grupo, aprendidas a través da lectura de partituras con diversas formas de notación. ▪ B1.12. Práctica das pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Participar activamente e con iniciativa persoal nas actividades de interpretación, asumindo diferentes papeis, intentando concertar a súa acción coa do resto do conxunto, achegando ideas musicais e contribuíndo ao perfeccionamento da tarefa en común. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.1. Practica, crea, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas de diferentes xéneros, estilos, épocas históricas e culturas, aprendidas por imitación e a través da lectura de partituras con diversas formas de notación, adecuadas ao nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.2. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio español e galego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.3. Aмосa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.4. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto, amosando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.5. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ n ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.13. Exploración das posibilidades de diversas fontes sonoras e práctica de habilidades técnicas para a interpretación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Explorar as posibilidades de distintas fontes e obxectos sonoros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.7.1. Aмосa interese polas paisaxes sonoras que nos rodean e reflexiona sobre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.7.2. Investiga de forma creativa acerca das posibilidades sonoras e musicais dos obxectos sonoros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA
Bloque 2. escoita				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Clasificación e discriminación auditiva dos tipos de voces e instrumentos e das agrupacións vocais e instrumentais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificar e describir os instrumentos e voces e as súas agrupacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.1.3. Explora e descubre as posibilidades da voz e os instrumentos, e a súa evolución ao longo da historia da música. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA

Música. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Utilización dos recursos necesarios para a comprensión da música escoitada. ▪ B2.3. Identificación dos elementos da música e das súas características na audición e na análise de obras musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Ler e analizar distintos tipos de partituras no contexto das actividades musicais da aula como apoio ás tarefas de audición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.2.1. Le e analiza partituras como apoio á audición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Aplicación de estratexias de atención, audición interior, memoria comprensiva e anticipación durante a interpretación e a creación musical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Valorar o silencio como condición previa para participar nas audicións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.3.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a interpretación e a audición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ l ▪ n ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Audición, análise elemental e apreciación crítica de obras vocais e instrumentais de distintos estilos, xéneros, tendencias e culturas musicais, incluíndo as interpretacións e as composicións realizadas na aula. Interese por coñecer músicas de distintas características e por ampliar as propias preferencias musicais. ▪ B2.6. Música en vivo: concertos e outras manifestacións musicais, da propia cultura musical e de outras. Interese por desenvolver hábitos positivos e de respecto ás demais persoas durante a escoita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Recoñecer auditivamente e determinar a época ou a cultura á que pertencen distintas obras musicais, interesándose por ampliar as súas preferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.4.1. Aмосa interese por coñecer músicas doutras épocas e culturas, comparando e contrastando as novas músicas coñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.4.2. Recoñece e sabe situar no espazo e no tempo músicas de diferentes culturas e épocas históricas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Elementos que interveñen na construción dunha obra musical: melodía, ritmo, harmonía, timbre, textura, forma, tempo, dinámica, etc. ▪ B2.8. Valoración da audición como forma de comunicación e como fonte de coñecemento e enriquecemento intercultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Identificar e describir, mediante o uso de distintas linguaxes (gráfica, corporal ou verbal), algúns elementos e formas de organización e estruturación musical (ritmo, melodía, textura, timbre, repetición, imitación e variación) dunha obra musical interpretada en vivo ou gravada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.5.1. Describe de xeito pormenorizado os diferentes elementos das obras musicais propostas usando distintas linguaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.5.2. Utiliza recursos con autonomía como apoio ao análise musical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.5.3. Emprega conceptos musicais para comunicar coñecementos, xuízos e opinións musicais de xeito oral e escrito, con rigor e claridade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
Bloque 3. Contextos musicais e culturais				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ n ▪ f 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. A música ao servizo doutras linguaxes: corporal, teatral, cinematográfica, radiofónica ou publicitaria. ▪ B3.4. Análise da música empregada en diferentes tipos de espectáculos e producións audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Realizar exercicios que reflctan a relación da música con outras disciplinas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.1.1. Expresa contidos musicais e relacións con épocas da historia da música e con outras disciplinas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.1.2. Recoñece e interpreta manifestacións da danza identificando e explicando con linguaxe técnica adecuada a época histórica á que pertencen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC

Música. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> MUB3.1.3. Distingue e explica as diversas funcións que cumpre a música na sociedade ao longo da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL
<ul style="list-style-type: none"> l n ñ 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Utilización de diversas fontes de información para indagar sobre instrumentos, compositores e compositoras, concertos e producións musicais en vivo e gravadas, tanto do patrimonio galego como da música occidental en xeral e doutras culturas. B3.6. O son e a música nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación. Valoración dos recursos tecnolóxicos como instrumentos para o coñecemento da música e a satisfacción con ela. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Demostrar interese por coñecer músicas de distintas características, épocas e culturas, e por ampliar e diversificar as propias preferencias musicais, adoptando unha actitude aberta e respectuosa. 	<ul style="list-style-type: none"> MUB3.2.1. Avisa interese por coñecer música de diferentes épocas e culturas como fonte de enriquecemento cultural e satisfacción persoal, elaborando algún proxecto de investigación e exposición 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CAA
<ul style="list-style-type: none"> b f ñ 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Recoñecemento e localización nas coordenadas espazo-temporais das manifestacións musicais máis significativas do patrimonio musical galego, occidental e doutras culturas. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Relacionar as cuestións técnicas aprendidas coas características das épocas da historia musical. 	<ul style="list-style-type: none"> MUB3.3.1. Relaciona as cuestións técnicas aprendidas vinculándoas ás épocas da historia da música correspondentes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CAA
<ul style="list-style-type: none"> n 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Épocas da historia da música: características principais, autores/as significativos/as, audicións con apoio de partitura e interpretación de pezas ou fragmentos das distintas épocas. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Distinguir, situar e caracterizar as grandes épocas da historia da música. 	<ul style="list-style-type: none"> MUB3.4.1. Distingue e sitúa temporalmente ás épocas da historia da música e as tendencias musicais. MUB3.4.2. Examina e explica con criterio musical a relación entre os acontecementos históricos, o desenvolvemento tecnolóxico e a música na sociedade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSC CCEC CCL
<ul style="list-style-type: none"> h n g 	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Recollida de información, valoración e exposición do feito musical e as súas opinións. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Valorar a asimilación e empregar algúns conceptos musicais básicos necesarios á hora de emitir xuízos de valor ou falar de música. 	<ul style="list-style-type: none"> MUB3.5.1. Emprega un vocabulario adecuado para describir percepcións e coñecementos musicais. MUB3.5.2. Comunica coñecementos, xuízos e opinións musicais de xeito oral e escrito, con rigor e claridade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL
<ul style="list-style-type: none"> g n e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Recollida de información, valoración e exposición do feito musical ao longo da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Amosar interese e actitude crítica pola música, os concertos en vivo e as propostas musicais, valorando os seus elementos creativos e innovadores ao longo da historia. 	<ul style="list-style-type: none"> MUB3.6.1. Utiliza diversas fontes de información para indagar sobre as novas tendencias, representantes, grupos de música popular, etc., e realiza unha revisión crítica desas producións. MUB3.6.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CAA

Música. 3º de ESO				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Bloque 4. Música e tecnoloxías				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Utilización de dispositivos electrónicos, recursos de internet e software musical de distintas características para o adestramento auditivo, a escoita, a interpretación e a creación musical. ▪ B4.2. Aplicación de diferentes técnicas de gravación para rexistrar as creacións propias, as interpretacións realizadas no contexto da aula e outras mensaxes musicais. ▪ B4.3. Utilización das tecnoloxías da información nos procesos de creación musical. ▪ B4.4. Coñecemento e emprego das tecnoloxías da información na interpretación e na gravación de pezas musicais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Utilizar con autonomía os recursos tecnolóxicos dispoñibles, demostrando un coñecemento básico das técnicas e dos procedementos necesarios para gravar, reproducir, crear, interpretar música e realizar sinxelas producións audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB4.1.1. Coñece algunhas das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías e utilízalas como ferramentas para a actividade musical. ▪ MUB4.1.2. Participa en todos os aspectos da produción musical demostrando o uso adecuado dos materiais relacionados, os métodos e as tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Emprego e coñecemento dos recursos necesarios para a conservación e a difusión das creacións musicais propias e alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Utilizar de maneira funcional os recursos informáticos dispoñibles para a aprendizaxe e a indagación do feito musical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB4.2.1. Utiliza con autonomía as fontes e os procedementos apropiados para elaborar traballos sobre temas relacionados co feito musical. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CAA

III. Os obxectivos da ESO

No artigo 10 do Decreto 86/2015 faise mención aos obxectivos desta etapa educativa cando se di:

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuizos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e

iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Na [táboa que aparece no apartado anterior](#) pódense ver os obxectivos que se traballan cos distintos contidos

OBXECTIVOS DA ÁREA DE MÚSICA NA ESO

1. Interpretar de forma grupal cancións ou coreografías a través da decodificación de partituras ou graffias non convencionais.
2. Contribuír ao desenvolvemento musical da comunidade educativa, participando en actuacións, ensaios e outros medios de difusión da música.
3. Desenvolver a capacidade compositiva a través de diferentes técnicas e recursos.
4. Coñecer as distintas profesións que rodean a creación, a edición e a difusión musical.
5. Utilizar a audición e a análise de partituras, textos ou musicogramas como medios para a análise e a descrición dos distintos xéneros musicais.
6. Xerar un criterio crítico á hora de comprender e analizar os distintos xéneros musicais.
7. Manexar a linguaxe técnica apropiada na análise de obras e situacións musicais.
8. Clasificar as obras musicais segundo o seu tempo, época ou cultura, estilo e autor, mostrando respecto polos distintos xéneros e ampliando as súas preferencias.
9. Dirimir a función da música en cada contexto.
10. Coñecer e respectar o patrimonio musical español e contribuír á súa conservación e transmisión.
11. Valorar as distintas manifestacións musicais como fonte de enriquecemento musical.
12. Extrapolar o coñecemento da música para expresarse a través doutras manifestacións artísticas.
13. Descubrir a singularidade da música e as tendencias actuais.
14. Recoñecer o papel das tecnoloxías na transmisión, a modernización e a formación musical.
15. Utilizar distintas técnicas de rexistro e gravación musical como medio para evidenciar os avances musicais.
16. Recoñecer a importancia da música nos medios de comunicación.
17. Optimizar o uso de ferramentas tecnolóxicas aplicadas á música.

IV. Concreción da Temporalización, do Grao mínimo de consecución, e dos procedementos e instrumentos de avaliación e do peso para cada estándar de aprendizaxe avaliable

Avaliación	Unidades didácticas			Temporalización	
	Tema / U.D.	Bloque	Contido	Mes	Sesións
1ª Avaliac. 22 sesións	Reforzo	B1.1//B1.3/B4.1	Repaso dos elementos da representación gráfica da música e da linguaxe musical. Compases: binarios, ternarios, cuaternarios. Os instrumentos musicais. Lectura de claves	Setem.-Outubro-Nov.	4
		B2.7	Linguaxe musical: ditados rítmicos e melódicos	Out-Nov-Dec	2
	1	B2.1 /B1.5	A Voz Humana: funcionamento e clasificación. A tesitura e a extensión	Outubro	2
	2		O Ostinato: rítmico, melódico e harmónico		3
	3	B3.8	A música na Grecia e Roma antiga	Novembro	5
		B1.11/B1.12	Interpretación vocal e instrumental: "Epitafio de Seikilos". Instrumental: "O son do ar"		
4	B3.8/ B3.7/ B3.5 B1.2/B1.3/B2 (enteiro) B1.11/B1.12	A música na época medieval: música profana e música relixiosa Interpretación vocal e instrumental: "Dies irae", "Cantiga de Sta. María", "A spring song", "Paseo medieval"...	Novembro-Decembro	6	

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Temporalización	
	Tema / U.D.	Bloque	Contido	Mes	Sesións
2ª Avaliación 20 sesións			Práctica Linguaxe musical: ditados rítmicos, melódicos. Os tresillos, notas a contratempo, sincopas...	Xan-Febr-Marzo	3
	5	B3.8/ B3.7/ B3.5 B1.2/B1.3/B2 (enteiro)	A música no Renacemento	Xan.-Feb	3
		B1.11/B1.12	Interpretación vocal e instrumental de pezas renacentistas: Juan del Encina, Antonio de Cabezón...	Xan-Feb	1
		B1.11/B1.12	Interpretación vocal música galega: "Adiós ríos, adiós fotes"	Feb.	1
			As texturas musicais: da monodía á polifonía		4
	6	B3.8/ B3.7/ B3.5/B3.4/B3.1 B1.2/B1.3/B2 (enteiro)	A música no Barroco (1ª parte): contexto e características musicais	Febreiro-Marzo	3
		B1.11/B1.12/ B4.1/B4.2/B4.3/ B4.4	Interpretación Minuetto de Bach	Marzo	1
	7	B1.3/ B4.1	A linguaxe musical: as escalas maiores e menores, o sistema tonal (Círculo das quintas)	Febreiro / Marzo	4

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS			Temporalización	
	Tema / U.D.	Bloque	Contido	Mes	Sesións
3 ^a Av. 22 sesións	8	B3.8/ B3.7/ B3.5/B3.4/B3.1 B1.2/B1.3/B2 (enteiro)	A música no Barroco (2ª parte): música vocal e música instrumental	Marzo-Abril	5
		B1.11/B1.12/ B4.1/B4.2/ B4.3/B4.4	Interpretación 2º mov. do concerto "Inverno" A. Vivaldi	Marzo-Abril	
		B1.11/B1.12/ B4.1/B4.2/ B4.3/B4.4	Interpretación de "Lascia chio pianga" Haendel	Abril-Maio	
	9	B1.3/ B4.1	Linguaxe musical: Harmonía (acordes maiores, menores, diminuídos, aumentados)	Maio	4
			Interpretación musical: "Scarabough Fair". Vocal/Instrumentall: "Lela"	Maio-Xuño	1
	10	B2.7	Ditados rítmicos e melódicos. Exercicios e práctica rítmica	Abril a Xuño	3
			B1.11//B1.3/ B4.1	Repaso dos elementos da representación gráfica da música e da linguaxe musical	Abril-Maio-Xuño
11	B3.8/ B3.7/ B3.5/B3.4/B3.1 B1.2/B1.3/B2 (enteiro)	A Música Clásica	Xuño	3	
12	B1.11/B1.12/ B3.1/B3.4/ B3.5/B3.6	O musical. Orixe, historia e características. Interpretación: "Memory (Cats)"	Xuño	2	

ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	TEMPORALIZACIÓN	GRAO MÍNIMO	PROCEDEM./INSTRUM. AVALIACIÓN / PESO
MUB1.1.1. Distingue e emprega os elementos que se utilizan na representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; notas adicionais, clave de fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan a intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.).	Traballárase durante as tres avaliacións. Durante a 2ª avaliación farase especial fincapé	Escribe e identifica elementos musicais básicos na partitura: notas, figuras, claves e signos de intensidade e tempo.	Copia de partituras. Edición de partituras (Musescore) e Lectura de claves Probas e exames. Diario de clase (tarefas na aula e para casa). Peso: 10%
MUB1.2.1. Recoñece, comprende e analiza tipos de textura.	Durante os tres trimestres á vez que se traten distintos periodos e estilos musicais	Distingue os tipos de textura básicos na partitura e na audición	Escoita e análise de audicións con partituras. Identificación de tipos de textura en partituras. Exames e audicións. Traballos para facer na casa. Peso: 10%
MUB1.3.1. Comprende e identifica os conceptos e os termos básicos relacionados cos procedementos compositivos e os tipos formais.	Durante os tres trimestres á vez que se traten distintos periodos e estilos musicais	Identifica e utiliza os procedementos compositivos (Repetición, contraste e variación) e as formas musicais primarias, binarias e ternarias básicas	Creación de composicións. Análise de composicións e identificación de formas musicais. Audicións guiadas con partitura Exames e probas. Traballo individual e grupal na aula seguindo o guión do profesor. Traballo para casa. Peso: 5%
MUB1.4.1. Amosa interese polo coñecemento e a aplicación de	1º Trimestre. Nos seguintes trimestres traballárase máis	Coñecemento das partes principais da voz humana	Técnica vocal, entoación. Coidado e mantemento

técnicas e normas do coidado da voz, o corpo e os instrumentos.	esporadicamente	e os seu funcionamento. Coñecemento básico dos instrumentos (funcionamento e partes)	diario dos instrumentos. Traballos sobre instrumentos. Exames e participación no canto coral e/ou individual. Peso: 10%
MUB1.4.2. Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz.	Durante os tres trimestres traballárase o canto coral	Participa cantando coralmente e facendo exercicios de entoación articulación.	Técnica vocal, entoación. Exames e grao de participación no canto coral e/ou solista. Peso: 10%
MUB1.4.3. Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia a entoación.	Durante os tres trimestres	Participa nos exercicios propostos con soltura e sen complexos. Respecta aos compañeiros-as	Exercicios de canto, afinación, entoación, relaxación...Búsqueda guiada na rede de exercicios adecuados a estes propósitos. Peso: 3%
MUB1.4.4. Adquire e aplica as habilidades técnicas e interpretativas necesarias nas actividades de interpretación adecuadas ao nivel.	Nas sesións de interpretación	Interpretación correcta de varias pezas sinaladas como básicas ao longo de cada trimestre. Ver rúbrica apartado VII	Exames de interpretación e actitude adecuada nos ensaios de clase. Peso: 25%
MUB1.4.5. Coñece e pon en práctica as técnicas de control de emocións á hora de mellorar os seus resultados na exposición ante un público.	Traballárase ao longo dos ensaios de aula e ao longo das participacións orais na clase.	Interpreta e fala en público controlando as emocións e manexándose con soltura	Presentación dun traballo con apoio das TIC e dos recursos tecnolóxicos da aula. Interpretación e control do medo escénico diante dos compañeiros-as. Peso: 5%
MUB1.5.1. Realiza improvisacións e	Nas sesións adicadas a	Improvisa e crea seguindo	Exercicios de improvisación

composicións partindo de pautas previamente establecidas.	'práctica instrumental.	unha pauta.	e composición rítmica e melódica na clase. Peso: 3%
MUB1.5.2. Amosa unha actitude de superación e mellora das súas posibilidades e respecta as capacidades e as formas de expresión dos seus compañeiros e das súas compañeiras	Durante todo o curso.	Respecta os compañeiros-as e intenta mellorar amosando interese por progresar	A actitude na clase ante os desafíos e ante os esforzos e interpretacións dos seus compañeiros-as. Peso: 3%
MUB1.6.1. Práctica, crea, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas de diferentes xéneros, estilos, épocas históricas e culturas, aprendidas por imitación e a través da lectura de partituras con diversas formas de notación, adecuadas ao nivel.	Nas sesións adicadas a 'práctica instrumental.	Interpreta (vocal, instrumentalmente ou bailando) as pezas básicas propostas adecuadas ao seu nivel	Exame de interpretación. Ensaio e práctica pola súa conta. Peso: 35 %
MUB1.6.2. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio español e galego.	Nas sesións de ensaio por trimestre adicadas	Interpreta (vocal, instrumentalmente ou bailando) as pezas básicas propostas adecuadas ao seu nivel	Exame de interpretación. Ensaio e práctica pola súa conta. Peso: 35%
MUB1.6.3. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as.	Durante todo o curso	Respecta aos demais.	Actitude na clase. Peso: 3%

B1.6.4. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto, amosando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo.

Durante todas as sesións de práctica instrumental e/ou vocal.

Segue as pautas, as indicacións e interpreta en grupo. Sabe permanecer en silencio nos ensaios e gravacións, atendendo ás entradas das voces

Exame de interpretación. Ensaíos. Gravación das pezas ensaiadas e valoración crítica das mesmas. Peso: 3%

MUB1.6.5. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa.

Durante todas as sesións de práctica instrumental e/ou vocal.

Participación e interese na práctica musical e nos ensaios.

Exame de interpretación. Ensaíos e gravacións. Peso: 3%

MUB1.7.1. Aмосa interese polas paisaxes sonoras que nos rodean e reflexiona sobre elas.

3º Trimestre Parte dunha sesión

Coñece, distingue e valora as distintas sonoridades paixasísticas

Traballos de clase. Indagación na rede das paisaxes sonoras das distintas zonas xeográficas. Gravacións sonoras do seu entorno. Peso: 3%

MUB1.7.2. Investiga de forma creativa acerca das posibilidades sonoras e musicais dos obxectos sonoros.	1 vez por avaliación.	Aporta ideas e explorando as sonoridades dos obxectos do seu entorno	Traballo de clase e tarefas de investigación guiadas. Peso: 3%
MUB2.1.3. Explora e descubre as posibilidades da voz e os instrumentos, e a súa evolución ao longo da historia da música.	Durante todo o curso	Coñecemento da voz e das familias instrumentais. Aprende a evolución da voz e dos instrumentos. Sabe clasificar os instrumentos	Exames de clase e traballos de exposición con apoio das TIC e dos recursos tecnolóxicos da aula. Peso: 3%
MUB2.2.1. Le e analiza partituras como apoio á audición.	Cada vez que se escoite unha peza considerada básica de cada período.	Le e traballa sobre a partitura. Segue a partitura mentres se desenvolve a audición	Exercicios de audición musical con partitura. Búsqueda de partituras na rede e de vídeos didácticos de apoio. Interpretación de pezas por parte do profesor e seguimento coa partitura. Peso: 5%
MUB2.3.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a interpretación e a audición.	Durante todas as sesións	Respecta os silencios na interpretación e na audición	Actitude adecuada en clase. Exercicios de práctica instrumental e de audición. Peso: 3%
MUB2.4.1. Amosa interese por coñecer músicas doutras épocas e	Durante todas as sesións en que se traballe a práctica	Actitude aberta e respectuosa cara as novas	Actitude en clase. Traballos de clase a proposta do

culturas, comparando e contrastando as novas músicas coñecidas.	instrumental e a audición	propostas musicais. Valora a importancia desas musicais no seu contexto	profesor. Peso: 3%
MUB2.4.2. Recoñece e sabe situar no espazo e no tempo músicas de diferentes culturas e épocas históricas.	Durante todo o curso.	Identifica e sitúa audicións traballadas en clase ou outras semellantes	Exame. Exercicios de audición. Indagación na rede de pezas de determinadas épocas, compositores e culturas. Peso: 5%
MUB2.5.1. Describe de xeito pormenorizado os diferentes elementos das obras musicais propostas usando distintas linguaxes.	Nas sesións de presentación das pezas a ensaiar. Nas sesións de análise de partituras e audicións	Manexa a linguaxe e o vocabulario musical traballado na aula á hora de describir e referirse as pezas ou fragmentos musicais.	Exame de avaliación e traballos de aula. Tarefas para casa. Peso: 5%
MUB2.5.2. Utiliza recursos con autonomía como apoio á análise musical.	Durante todo o curso	Iniciativa e criterios para buscar información. Sabe discernir e valorar as fontes de información. Indaga na biblioteca e na rede e saca proveito das pescudas	Traballos de aula e e para casa. Peso: 2%
MUB2.5.3. Emprega conceptos musicais para comunicar coñecementos, xuízos e opinións musicais de xeito oral e escrito, con	Nas sesións de presentación das pezas a ensaiar. Nas sesións de análise de partituras e audicións	Manexa a linguaxe e o vocabulario musical traballado na aula á hora de describir e referirse as	Exame de avaliación e traballos de aula. Tarefas para casa. Peso: 3%

rigor e claridade.

pezas ou fragmentos musicais.

MUB3.1.1. Expresa contidos musicais e relacións con épocas da historia da música e con outras disciplinas.

Durante todo o curso

Contextualiza distintos conceptos musicais históricos. Relaciona datos históricos e doutras disciplinas con contidos musicais.

Tarefas de clase. Exames e probas escritas. Peso: 3%

MUB3.1.2. Recoñece e interpreta manifestacións da danza identificando e explicando con linguaxe técnica adecuada a época histórica á que pertencen.

En partes das sesións onde se traballen os periodos históricos

Participa na montaxe e interpretación de coreografías sinxelas. Manexa a linguaxe técnica da danza e distingue os periodos principais da danza.

Tarefas de clase. Exames. Peso: 3%

MUB3.1.3. Distingue e explica as diversas funcións que cumpre a música na sociedade ao longo da historia.

Cada vez que se explique un periodo histórico adicarase parte da sesión a explicar as funcións da música nesa época

Comprende a función social da música en cada época.

Tarefas de clase. Exames. Peso: 5%

MUB3.2.1. A moso interese por coñecer música de diferentes épocas e culturas como fonte de enriquecemento cultural e satisfacción persoal, elaborando algún proxecto de investigación e exposición.	En partes de 3-4 sesións por avaliación.	Busca información na rede e comunica as súas conclusións ao resto do grupo con soltura e criterio.	Presentación con Impress.de traballos de investigación. Peso: 4%
MUB3.3.1. Relaciona as cuestións técnicas aprendidas vinculándoas ás épocas da historia da música correspondentes.	Durante todo o curso	Contextualiza distintos conceptos musicais históricos e obras musicais significativas	Tarefas de clase. Exames e probas escritas. Peso: 3%
MUB3.4.1. Distingue e sitúa temporalmente as épocas da historia da música e as tendencias musicais.	Durante todo o curso	Coñece as épocas principais da Historia da Música e as súas características principais. Contextualiza distintos conceptos musicais históricos e obras musicais significativas.	Tarefas de clase. Exames e probas escritas. Peso: 20%
MUB3.4.2. Examina e explica con criterio musical a relación entre os acontecementos históricos, o desenvolvemento tecnolóxico e a música na sociedade.	Durante as sesións de inicio de estudo dunha época histórica ou estilo musical	Coñece e comprende a importancia dos avances tecnolóxicos e a súa incidencia no eido musical.	Traballo de clase e de investigación. Exames. Peso: 4%
MUB3.5.1. Emprega un vocabulario	Durante todo o curso	Manexa un vocabulario	Traballo na clase e Exames.

adequado para describir percepción e coñecementos musicais.		axeitado para expresar as súas percepción e opinións musicais.	Peso: 3%
MUB3.5.2. Comunica coñecementos, xuízos e opinións musicais de xeito oral e escrito, con rigor e claridade.	Durante todo o curso	Emite xuízos e valoracións críticas sobre distintas obras e interpretacións.	Traballo de clase. Exames. Peso: 3%
MUB3.6.1. Utiliza diversas fontes de información para indagar sobre as novas tendencias, representantes, grupos de música popular, etc., e realiza unha revisión crítica desas producións.	En partes de 4 a 5 sesións por avaliación.	Pescuda de xuízos críticos de terceiras persoas sobre feitos musicais e manexo de información con criterio.	Tarefas de clase. Peso 3%
MUB3.6.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias.	Durante todo o curso.	Escoita con atención as audicións e participa na investigación e valoración das novas músicas que se propoñan	Tarefas de clase. Peso: 5%
MUB4.1.1. Coñece algunhas das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías e utilízalas como ferramentas para a actividade musical.	Nas sesións de interpretación e gravación .Sesións de aprendizaxe de programas de edición audio e de edición de partituras	Coñece as posibilidades tecnolóxicas no eido musical e manexa as traballadas en clase.	Traballo cos materiais tecnolóxicos da aula. Peso: 5%
MUB4.1.2. Participa en todos os aspectos da produción musical demostrando o uso adecuado dos	Nas sesións de interpretación e gravación .Sesións de aprendizaxe de programas de	Participa nas sesións de gravación de aula e no emprego das distintas	Traballo de clase. Peso: 5%

materiais relacionados, os métodos e as tecnoloxías.

edición audio e de edición de partituras

tecnoloxías. Manexa adecuadamente a tecnoloxía musical.

MUB4.2.1. Utiliza con autonomía as fontes e os procedementos apropiados para elaborar traballos sobre temas relacionados co feito musical

Ao longo das tres avaliacións faranse propostas de investigación sobre diversos temas. Sesións adicadas á exposición oral de traballos

Manexa fontes e información para defender un traballo musical. Elabora con madurez apropiada traballos sobre aspectos musicais. Comunica adecuadamente as ideas dos traballos elaborados coa información obtida

Traballos de avaliación e tarefas de investigación e pescuda na rede e na biblioteca. Peso: 4%

V. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía didáctica neste etapa será activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e das competencias correspondentes. Neste sentido teremos en conta a diversidade do alumnado, atendendo ás necesidades de cada un dos alumnos-as e poñendo en práctica as medidas de reforzo que se precisen para un correcto proceso de aprendizaxe.

Traballaremos todas as competencias clave sinaladas con anterioridade, fomentando a súa adquisición e o seu desenvolvemento.

Coa finalidade de promover a comprensión de lectura e de uso da información, dedicárase un tempo á lectura na práctica docente. Neste sentido, faranse lecturas de artigos e novas musicais, recollidos na web, sendo as lecturas tanto individuais como grupais.

Promoverase a integración e o uso das tecnoloxías da información e da comunicación na aula, como recurso metodolóxico eficaz para desenvolver as tarefas de ensino e aprendizaxe. Empregaremos neste sentido as posibilidades que nos ofrece a nosa Aula Virtual e a plataforma Moodle, a Gsuite (Classroom), a disponibilidad de portátiles por parte do alumnado (aulas EdixGal) o uso de blogs, de podcasts, de Youtube (creación de contas e de listas de reprodución...), etc.

Procurarase o traballo coordinado con outros departamentos didácticos do centro co obxecto de proporcionar un enfoque multidisciplinar do proceso educativo, programando conxuntamente actividades complementarias e extraescolares, procurando abordar a mesma temática dende as distintas disciplinas (programación por proxectos) e traballando conxuntamente coa biblioteca do centro e cos proxectos que se leven a cabo dende ela.

Empregaranse metodoloxías como: tormenta de ideas *-Brainstorm-* (moi adecuada como introdución ás unidades didácticas); traballos individuais e/ou en grupo sobre distintos contidos das unidades, coa exposición e presentación oral deses traballos coa axuda das tecnoloxías adecuadas (fomentaranse as habilidades dialécticas do alumnado e, por tanto, a competencia lingüística); explicacións do profesor dende o plano teórico e práctico dos distintos conceptos musicais (ritmo, harmonía, interpretación, creación, etc.); traballo coas novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas á música (procesamento, almacenamento e transmisión de datos musicais); aplicación de xogos musicais para asentar determinados conceptos da linguaxe musical, valéndonos para elo de programas musicais e dalgunhas páxinas web

interesantes (www.musycom.com, www.teoria.com ...); aplicaranse metodoloxías xa recoñecidas no ámbito educativo musical, como o método Bapne, método Kodaly, etc

Daquela, para desenvolver as capacidades que presenta o alumnado de secundaria sempre se terán presentes as seguintes metodoloxías:

- * Fomentar a participación, a reflexión, tanto individual como grupal.
- * Operar non só sobre o concreto senón tamén sobre conceptos, ideas.
- * Fomentar a formulación de hipóteses.
- * Buscar, seleccionar e tratar a información.
- * Fomentar a confrontación clara e respectuosa
- * Insistir na ordenación das ideas, comparación, xerarquización.
- * Elaborar percorridos ordenados, lóxicos desde a formulación de hipóteses á comprobación dos resultados.
- * Expresar correcta, clara e ordenadamente os resultados.
- * Comprobar noutros contextos diferentes aos utilizados para o traballo.
- * Relacionar os saberes aprendidos nas distintas materias.

VI. Materiais e recursos didácticos

Como novidade este curso incorpóranse 3º ESO e 4º ESO ao proxecto EdixGal. Daquela o alumnado disporá de portátiles cos que traballaremos na aula determinados contidos (Aula Virtual, Classroom, Abalar, EdixGal, Youtube, internet...), valéndonos a súa vez de apuntes e fotocopias que se lle irá entregando ao alumnado

Para o traballo diario da clase o alumnado debe dispoñer do material proposto polo profesorado: caderno de apuntes, caderno pautado, fruta...

Este ano académico o alumnado de 3º da ESO non terá un libro de texto, aínda que se lles indicarán os libros que lles poden servir de axuda para seguir a programación. Neste sentido haberá na aula de Música e na Biblioteca do centro libros de texto, libros de consulta e dicionarios que poderán consultar.

A aula de música conta cun reprodutor de discos compactos e cunha pequena fonoteca de clásicos e música popular. Ademais existe un reprodutor de DVD e algunhas películas musicais. A aula conta tamén cun ordenador portátil, cun proxector coa súa pantalla, unha mesa de mesturas, unha etapa de potencia, dous altosfalantes e dous micrófonos.

Existen frutas doces a disposición do alumno así como outros idiófonos e membranófonos. Entre os cordófonos a aula conta con dúas guitarras clásicas (unha delas amplificada), unha acústica (amplificada), un ukelele (amplificado), unha guitarra eléctrica, dous teclados, unha gravadora dixital, micrófonos dinámicos e de condensador e auriculares. Tamén se dispón de distintos tipos de cables de audio. No centro contamos ademais con tres salas de ordenadores (30+20+24 postos) con conexión a internet e un canón.

VII. Criterios de avaliación e cualificación do alumnado

Estes criterios estarán enfocados a avaliar os coñecementos e os contidos asimilados polo alumnado ao longo do curso, ademais da actitude e do traballo diario. A nota da avaliación trimestral será o resultado da correcta asimilación destes contidos, das capacidades e competencias básicas acadadas polo alumno, así como o esforzo realizado na súa procura. Para avaliar o proceso de ensino-aprendizaxe recorrerase ás probas escritas, probas obxectivas, terase presente o diario de clase coas anotacións do profesor sobre os progresos, traballo e resultados do alumnado, ademais da observación directa diario dos esforzos e das actividades musicais que se fagan na aula durante o trimestre. Para facer isto de xeito adecuado as primeiras sesións adicaranse a coñecer o nivel medio da clase, para desta maneira partirmos dun nivel adecuado ao grupo.

Así, o criterio de cualificación será a suma ponderada das medias dos resultados do alumnado nos diferentes instrumentos de avaliación empregados para avaliar os estándares de aprendizaxe: 40% Expresión musical, 60% Media ponderada dos instrumentos de avaliación

empregados para os EA concretos durante cada un dos trimestres (aquel estándar que supere en ponderación aos demais será motivado polo tempo adicado na aula e a importancia que se lle outorgara).

60% Media dos instrumentos de avaliación empregados para os EA concretos :

Faremos as probas escritas oportunas para avaliar os estándares de aprendizaxe da maneira máis obxectiva posible. Do mesmo modo, observaremos o traballo do alumnado, a súa actitude ao mesmo tempo que se propoñerán exercicios, actividades, traballos realizados polo alumno a proposta do profesor para avaliar os distintos estándares de aprendizaxe. [\(Ver apartado IV última columna\)](#)

40 % Expresión Musical: ver estándares de aprendizaxe MUB1.6.1 e MU B1.6.2:

Para cualificar a Expresión musical (vocal -10%- e instrumental -30%-) iremos avaliando as participacións e interpretacións do alumnado ao longo da avaliación.

Nota importante: debido as restricións derivadas do protocolo anticovid, e dado que na Aula non se poden establecer os 3 metros de marxe para a interpretación instrumental de vento (frauta), a avaliación desta parte será a través dos vídeos que o alumnado terá que ir entregando coas súas interpretacións das pezas sinaladas. Esa entrega farase vía Aula virtual ou vía Classroom segundo se vaia indicando ao longo dos trimestres. O alumnado será oportunamente instruído sobre como facelo e se farán simulacións de entregas de interpretacións.

Ao final de cada trimestre o alumnado será avaliado das pezas ensaiadas e practicadas durante a avaliación, e será cualificado segundo a rúbrica seguinte:

EXPRESIÓN MUSICAL (40%=30%+10%)						
Indicador	Entre 0 e 1	Entre 1 e 2	Entre 2 e 3	Entre 3 e 4	Entre 4 e 5	Peso

Expresión instrumental	Non é quen de interpretar as pezas propostas e ensaiadas na aula. Non entrega a peza proposta	Interpreta algunha das pezas propostas pero faino con pouco sentido musical. Outras pezas non é quen de executalas	Interpreta todas as pezas propostas aínda que comete erros melódicos, rítmicos e de musicalidade que poder ser tan abundantes e básicos como para desvirtuar a peza	Interpreta todas as pezas e aínda que comete erros puntuais faino con sentido musical, con bo criterio rítmico e melódico	Interpreta as pezas ensaiadas sen erros destacables e faino aportando musicalidade e expresión moi persoal e gusto artístico.	30% s/total
Expresión vocal (Canto coral- individual)	Non é quen de interpretar as pezas propostas e ensaiadas na aula. Non entrega a peza proposta	Interpreta algunha das pezas propostas pero faino con moitas dificultades de entoación musical. Outras pezas non é quen de executalas	Interpreta todas as pezas propostas aínda que comete erros de entoación, melódicos, rítmicos e de musicalidade que poden ser tan abundantes e básicos como para desvirtuar a peza	Interpreta todas as pezas e aínda que comete erros puntuais de entoación, melódicos, rítmicos e/ou de expresión musical, pero faino con sentido musical, sen perder o sentido rítmico e melódico a peza	Interpreta as pezas ensaiadas sen erros destacables e faino aportando musicalidade e expresión moi persoal e gusto artístico.	10% s/total

Neste apartado poderá obter un máximo de 10, que ponderará ao 40%.

Para acadar o aprobado (4,5) facendo media entre as partes, o alumno-a nunca poderá obter en máis dunha delas unha nota inferior a 3.5. Dado o caso dun alumno que obteña de media unha nota igual ou superior ao 4,5 pero con dúas ou máis partes valoradas por debaixo do 3.5, ese alumno-a sempre acadará un 4 como nota da avaliación correspondente. Neste caso ese alumno-a só tería que recuperar a parte-s que teña valorada-s por debaixo do 3.5 **Nota importante:** o alumnado que teña unha parte da avaliación ou estándar de aprendizaxe valorado cun 0 queda sempre cun 4 como nota máxima na avaliación. A nota que levará no boletín será redondeada co seguinte criterio:

1 cando obteña menos de 1,5	6 cando obteña entre 5,5 e 6,5
2 cando obteña entre 1,5 e 2,5	7 cando obteña entre 6,5 e 7,5
3 cando obteña entre 2,5 e 3,5	8 cando obteña entre 7,5 e 8,5

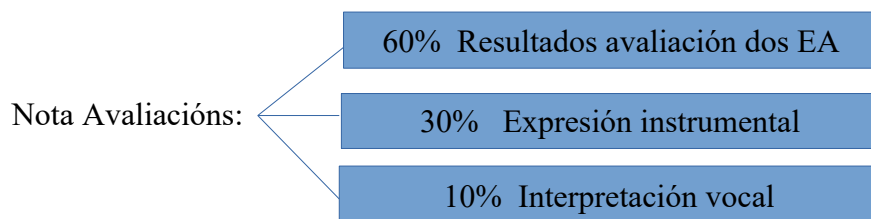
4 cando obteña entre 3,5 e 4,5

9 cando obteña entre 8,5 e 9,5

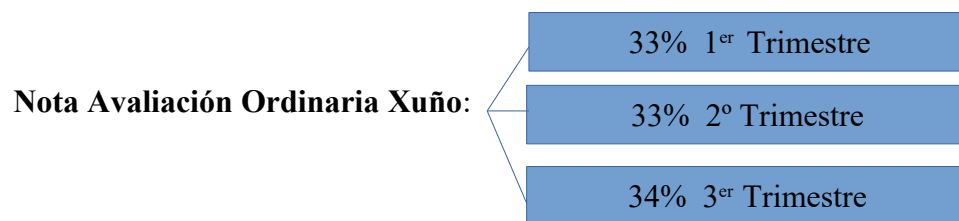
5 cando obteña entre 4,5 e 5,5

10 cando obteña entre 9,5 e 10

Resumindo:

A **Nota Final da Avaliación Ordinaria** acadada por cada un dos alumnos será a obtida ao facer a seguinte media: 1º Trimestre= 33 %, 2º Trimestre= 33%, 3º Trimestre= 34%. A este respecto as notas de cada trimestre non serán as redondeadas que aparecen no boletín trimestral do alumno, senon as que obran no caderno de notas do profesor redondeadas a dous decimais.

O alumnado que empregue métodos fraudulentos nos exames (copiar por compañeiros, utilizar calquera método tecnolóxico ou artesanal de copia...) e sexa sorprendido no intento se lle anularán as preguntas obxecto de intento de copia. O resto das preguntas do exame se corruxirán normalmente. De intentar unha copia masiva das preguntas ou se non se pode adiviñar cales se intentaban copiar, ao alumno-a invitaráselle a que faga un novo exame Por outra parte, se é posible comprobar que o alumno-a copiou sen ser sorprendido-a no momento, pero tendo probas

suficientes para demostrarse, procederase a anular a pregunta que se considere “copiada”. Isto aplicarase tanto nos probas específicas de avaliación, como nas probas e nos traballos individuais.

Por outra parte seguiremos aplicando o criterio común acordado polo claustro de descontar a partir da quinta falta ortográfica nas distintas probas e traballos presentados. Así, a partir da 5ª descontaremos 0.05 por cada dúas faltas propias e 0.05 por cada falta copiada.

A- AVALIACIÓN POR COMPETENCIAS.

Rúbricas

Esta avaliación levarase a cabo en base as rúbricas elaboradas polo equipo de traballo interdepartamental do centro. Polo momento temos establecidas as rúbricas seguintes: CSC, CAA, CCEC e CD. As restantes competencias, a expensas de facer as novas rúbricas específicas, avaliaranse en base á nota acadada por cada estudante na materia e en base aos criterios de proporcionalidade entre materias establecidos polo equipo de traballo referido (esa proporcionalidade aparece reflectida nas táboas de abaixo)

As rúbricas elaboradas a aplicar este curso son as que seguen:

RÚBRICA COMPETENCIA SOCIAL E CÍVICA

	EXCELENTE (2-1,5 puntos)	SATISFACTORIO (1,5-1 puntos)	BÁSICO (1-0,5 puntos)	ESCASO (0,5-0 puntos)	NOTA
Harmonía coas compañeiras e compañeiros (2 puntos)	Sempre traballa con tolerancia e de bo grao con calquera das compañeiras e compañeiros. Nunca mostra actitudes sexistas nin discriminatorias. Nunca usa linguaxe sexista e/ ou discriminatoria. Sempre respecta a diversidade.	Case sempre traballa con tolerancia e de bo grao con calquera das compañeiras e compañeiros. Case nunca mostra actitudes sexistas nin discriminatorias . Case nunca usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria e, se o fai, autocorríxese. Case sempre respecta a diversidade.	Ás veces traballa con tolerancia e de bo grao cos compañeiros/os pero prefere traballar só con parte deles/as. Ás veces mostra actitudes sexistas e/ou discriminatorias. Ás veces usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria pero trata de autocorríxese. Ás veces respecta a diversidade.	Ten dificultades para traballar con todos ou case todos os seus compañeiros/as. Con frecuencia mostra actitudes sexistas e/ou discriminatorias. Con frecuencia usa unha linguaxe sexista e/ou discriminatoria e non trata de autocorríxese. Nunca ou case nunca respecta a diversidade.	
Interese e coidado do material (2 puntos)	Sempre participa activamente nas actividades propostas. Sempre se interesa por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.	Case sempre participa activamente nas actividades propostas. Case sempre se interesa por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.	Ás veces participa activamente nas actividades propostas. Ás veces interésase por manter en bo estado o material, propio e alleo, e respecta as normas de uso.	Nunca ou case nunca participa activamente nas actividades propostas. Ten dificultades para manter en bo estado o material, propio e alleo, e para respectar as normas de uso.	
Utilización de valores (2 puntos)	Sempre é solidario/a e ofrece a súa axuda cando alguén a necesita. Sempre cumpre as normas porque comprende a súa importancia para evitar conflitos e, se os hai, sempre se involucra na súa solución. Sempre adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Sempre aplica hábitos de hixiene e saúde.	Case sempre é solidario/a e adoita ofrecer a súa axuda cando alguén a necesita. Case sempre cumpre as normas para evitar conflitos e, se os hai, adoita involucrarse na súa solución. Case sempre adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Case sempre aplica hábitos de hixiene e saúde.	Ás veces é solidario/a e ofrece a súa axuda cando alguén a necesita. Ás veces non cumpre as normas, pero se hai conflitos trata de involucrarse na súa solución. Ás veces adopta, por iniciativa propia, actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Ás veces aplica hábitos de hixiene e saúde.	Nunca ou case nunca é solidario/a e ten dificultades para ofrecer a súa axuda cando alguén a necesita Nunca ou case nunca respecta as normas e non adoita involucrarse na solución dos conflitos. Nunca ou case nunca adopta actitudes de respecto e coidado do medio ambiente. Nunca ou case nunca aplica hábitos de saúde e hixiene.	
Participación no grupo (2 puntos)	Sempre participa activamente no traballo en grupo, implicase na organización, achega ideas e traballa colaborativamente. Sempre admite e respecta todas as opinións e axuda a resolver conflitos se os hai. Sempre respecta as quendas.	Case sempre participa no traballo en grupo, adoita implicarse na organización, achegar ideas e traballar colaborativamente. Case sempre admite e respecta as opinións e axuda a resolver conflitos se os hai. Case sempre respecta as quendas.	Participa no traballo en grupo pero só ás veces se implica na organización, achega ideas e traballa colaborativamente. Só ás veces admite e respecta as opinións ou parte delas e cústalle axudar a resolver conflitos se os hai. Só ás veces respecta as quendas.	Nunca ou case nunca participa no traballo en grupo nin se implica na organización nin achega ideas nin traballa colaborativamente. Nunca ou case nunca admite nin respecta as opinións nin axuda a resolver conflitos. Nunca ou case nunca respecta as quendas.	
Responsabilidade (2 puntos)	Sempre cumpre cos prazos marcados e realiza todas as tarefas. Sempre é responsable á hora de traer o material necesario.	Case sempre cumpre cos prazos marcados e realiza todas as tarefas. Case sempre é responsable á hora de traer o material necesario.	Ás veces non respecta os prazos, pero realiza a maioría das tarefas. Ás veces non é responsable á hora de traer o material necesario.	Nunca ou case nunca respecta os prazos nin realiza a maioría das tarefas. Nunca ou case nunca trae o material necesario.	
ALUMNO/A:				NOTA:	

RÚBRICA DA COMPETENCIA APRENDER A APRENDER:

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
Esforzo e actitude (2,5 puntos)	Sempre amosa capacidade de atención, concentración e memoria. Sempre se interesa polas actividades da clase. Sempre amosa curiosidade, motivación e esforzo na comprensión de conceptos.	Case sempre amosa capacidade de atención, concentración e memoria. Case sempre se interesa polas actividades da clase. Case sempre amosa bastante curiosidade e motivación. Xeralmente esforzase na comprensión de conceptos.	Ás veces perde a atención, desconcéntrase e/ou cústalle memorizar. Ás veces interésase polas actividades da clase. Ás veces amosa certa curiosidade e/ou motivación. Só se esforza ás veces na comprensión de conceptos.	Nunca ou case nunca presta atención, perde a concentración con frecuencia e cústalle moito memorizar. Nunca ou case nunca se interesa polas actividades da clase. Nunca ou case nunca amosa curiosidade nin se esforza na comprensión de conceptos.
Organización e planificación (2,5 puntos)	Sempre organiza e planifica axeitadamente as súas tarefas e distribúe ben os tempos. Sempre salienta nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.	Case sempre organiza e planifica as súas tarefas, pero ás veces ten que redistribuír os tempos. Case sempre salienta nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.	Ás veces comete erros na organización e planificación das súas tarefas e ten dificultades coa adecuada distribución dos tempos. Ás veces cústalle diferenciar nos traballos os aspectos esenciais dos secundarios.	Nunca ou case nunca organiza nin planifica as súas tarefas e case sempre ten problemas coa distribución dos tempos. Nunca ou case nunca destaca nos traballos os aspectos esenciais fronte aos secundarios.
Estratexias e xestión da aprendizaxe (2,5 puntos)	Sempre selecciona adecuadamente as técnicas de estudo e as estratexias de resolución de exercicios ou problemas para obter o máximo rendemento. Sempre analiza, organiza e sintetiza conceptos e infire conclusións. É capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos axeitados para avanzar na aprendizaxe.	Case sempre selecciona adecuadamente as técnicas de estudo e as estratexias de resolución de exercicios ou problemas para obter un rendemento satisfactorio. Sempre analiza, organiza e sintetiza conceptos e case sempre infire conclusións. Case sempre é capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos axeitados para avanzar na aprendizaxe.	Cóñece distintas técnicas de estudo e estratexias de resolución de exercicios ou problemas, pero ás veces non as selecciona con acerto. Ás veces ten dificultades para analizar, organizar e sintetizar conceptos. Con frecuencia precisa axuda para inferir conclusións e elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos que lle permitan avanzar na aprendizaxe.	Non aplica distintas técnicas de estudo e estratexias de resolución de exercicios ou problemas ou faino sempre de xeito errado. Case nunca ou nunca é quen de sintetizar e organizar conceptos nin inferir conclusións. Non é capaz de elaborar mapas conceptuais, esquemas ou resumos que lle sirvan para avanzar na aprendizaxe.
Autonomía e capacidade de autoavaliación (2,5 puntos)	Sempre avalía criticamente as súas producións e o proceso seguido para melloralas. Sempre utiliza os recursos ao seu alcance para documentarse sobre o que descoñece ou como apoio/ampliación para realizar as tarefas.	Case sempre avalía satisfactoriamente as súas producións e o proceso seguido para melloralas. Case sempre usa os recursos ao seu alcance para documentarse sobre o que descoñece ou como apoio para realizar as tarefas.	Ás veces avalía as súas producións pero só ocasionalmente obtén conclusións para melloralas. Ás veces usa algúns dos recursos que ten ao seu alcance como apoio para realizar as tarefas.	Nunca ou case nunca avalía as súas producións. Nunca ou case nunca usa os recursos que ten ao seu alcance para documentarse nin como apoio para realizar as tarefas.

RÚBRICA DA COMPETENCIA CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS (CCEC)

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
Respecto pola cultura (2,5 puntos)	<p>Sempre mostra interese e respecto por diferentes manifestacións artísticas e culturais.</p> <p>Sempre amosa interese pola conservación do patrimonio e implícase activamente cando corresponde.</p>	<p>Case sempre mostra interese e respecto por diferentes manifestacións artísticas e culturais.</p> <p>Case sempre amosa interese pola conservación do patrimonio e é doado conseguir que se implique nesta tarefa.</p>	<p>Ás veces mostra interese e respecto por diferentes manifestacións artísticas e culturais.</p> <p>Ás veces amosa interese pola conservación do patrimonio, pero non adoita implicarse nesta tarefa.</p>	<p>Nunca ou case nunca mostra interese e /ou respecto por diferentes manifestacións artísticas e culturais.</p> <p>Non lle dá ningunha importancia á conservación do patrimonio.</p>
Goce da cultura (2,5 puntos)	<p>Sempre goza coas diferentes manifestacións culturais e artísticas, enténdelas como parte do desenvolvemento do pensamento e como unha riqueza e patrimonio dos pobos.</p> <p>Aprecia as manifestacións artístico-culturais cotiás como arquitectura, vivenda, moda, folclore etc.</p>	<p>Case sempre goza coas manifestacións culturais e artísticas,enténdelas como parte do desenvolvemento do pensamento e como unha riqueza e patrimonio dos pobos.</p> <p>Case sempre aprecia manifestacións artístico-culturais cotiás como arquitectura, vivenda, moda, folclore etc.</p>	<p>Ás veces goza con algunhas manifestacións culturais e artísticas,pero non as entende como parte do desenvolvemento do pensamento nin como unha riqueza e patrimonio dos pobos.</p> <p>Só ás veces aprecia algunhas manifestacións artístico-culturais cotiás.</p>	<p>Nunca ou case nunca goza coas manifestacións culturais nin as considera importantes no desenvolvemento do pensamento nin como riqueza dos pobos.</p> <p>Nunca ou case nunca aprecia manifestacións artístico-culturais cotiás.</p>
Participación (2,5 puntos)	<p>Sempre participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.</p>	<p>Case sempre participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.</p>	<p>Ás veces participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.</p>	<p>Nunca ou case nunca participa nas actividades artístico-culturais organizadas na propia comunidade.</p>
Habilidades creativas (2,5 puntos)	<p>Ten unha grande iniciativa e creatividade para expresarse a través de diferentes códigos artísticos e empregar distintos materiais e técnicas no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.</p>	<p>Ten iniciativa e bastante creatividade para expresarse a través de diferentes códigos artísticos e empregar distintos materiais e técnicas no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.</p>	<p>Ten iniciativa suficiente e unha creatividade básica para expresarse a través dalgúns códigos artísticos e empregar algúns materiais e técnicas no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.</p>	<p>Non ten iniciativa nin creatividade para expresarse a través dalgún código artístico e/ou empregar algún material e técnica no deseño de proxectos ou na realización das actividades propostas.</p>

Rúbrica da Competencia DIXITAL (CD)

	EXCELENTE (2,5-2 puntos)	SATISFACTORIO (2-1,5 puntos)	BÁSICO (1,5-1 puntos)	ESCASO (1-0 puntos)
Fontes de información (2,5 puntos)	<p>Procura información na rede demostrando habilidade no seu filtrado.</p> <p>Extrae a información precisa, escollendo con criterio o que realmente necesita.</p> <p>Procesa a información e manipúlaa tratando de evitar o copiado literal.</p>	<p>Procura información na rede pero ten certa dificultade no seu filtrado.</p> <p>Extrae a información precisa, aínda que ás veces necesita axuda.</p> <p>Procesa a información e manipúlaa, pero non se preocupa por evitar o copiado literal.</p>	<p>Procura información na rede de formaguada.</p> <p>Non ten un criterio claro para extraer a información precisa e necesita axuda constante.</p> <p>Fai una manipulación da información moi básica e cópiaa toda ou case toda de xeito literal.</p>	<p>Cústalle moito a procura de información na rede aínda que sexa de forma guiada.</p> <p>Non é capaz de extraer da informacións datos que precisa.</p> <p>Non manipula nin procesa a información.</p>
Capacidade para traballar coas TIC (2,5 puntos)	<p>Coñece e usa aplicacións informáticas axeitadas á tarefa para confeccionar, compartir e/ou presentar os seus traballos.</p> <p>Manéxaas con destreza e crea documentos de calidade.</p>	<p>Coñece e usa a maioría das aplicacións informáticas axeitadas á tarefa para confeccionar, compartir e/ou presentar os seus traballos.</p> <p>Manexa a maioría delas con bastante destreza e crea documentos dixitais dunha calidade aceptable.</p>	<p>Coñece e usa só algunhas aplicacións informáticas axeitadas para confeccionar, compartir e presentar os seus traballos.</p> <p>Necesita bastante axuda para manexalas e para que os documentos xerados sexan dunha calidade mínima.</p>	<p>Non coñece nin usa as aplicacións máis comúns axeitadas á tarefa para confeccionar, compartir e presentar os seus traballos.</p> <p>Necesita axuda constante para o seu manexo e, mesmo de xeito guiado, produce documentos de baixa calidade.</p>
Linguaxe específica (2,5 puntos)	<p>Interpreta correctamente a simboloxía propia das aplicacións informáticas, de modo que é capaz de iniciarse de forma autónoma no seu manexo.</p>	<p>Interpreta correctamente a simboloxía propia das aplicacións informáticas, pero precisa de axuda para iniciarse no seu manexo.</p>	<p>Ten dificultades na interpretación da simboloxía propia das aplicacións informáticas e presenta dificultades para desenvolverse con elas, precisando de axuda.</p>	<p>Non coñece a simboloxía propia das aplicacións informáticas e non é quen de utilizalas correctamente aínda que sexa de forma guiada.</p>
Respecto no uso de recursos dixitais (2,5 puntos)	<p>Sempre inclúe nas súas producións as referencias ás fontes utilizadas.</p> <p>Sempre respecta os principios legais e éticos na utilización de fontes de información e/ou contidos, incluso ao compartilos nas redes sociais.</p>	<p>Case sempre inclúe as referencias ás fontes utilizadas.</p> <p>Case sempre respecta os principios legais e éticos na utilización de fontes de información e/ou contidos, incluso ao compartilos nas redes sociais.</p>	<p>Esquécese con frecuencia de facer referencia ás fontes utilizadas.</p> <p>Hai que lembrarlle a cotío que respecte os principios legais e éticos na utilización de fontes e/ou contidos.</p>	<p>Non fai referencias ás fontes utilizadas.</p> <p>Non amosa interese polo respecto aos principios legais e éticos na utilización de fontes e/ou contidos, incumpríndoos intencionalmente.</p>

B- Porcentaxes de participación do Seminario de Música na Avaliación por Competencias.

As porcentaxes de participación deste Seminario á hora de avaliar ao alumnado de 3º ESO por Competencias serán as oportunamente acordadas polo equipo interdepartamental, a saber (aparecen distintas táboas en función da optatividade do alumnado)

PORCENTAXES TENDO EN CONTA % DAS COMPETENCIAS								
1	3º ESO	CAA	CCEC	CCL	CD	CMCCT	CSC	CSIEE
	Ligua galega e lit.	7.69	7.5	21	5	0	3	0
	Lingua castelá e lit.	7.69	7.5	21	5	1	9	0
	Inglés	7.69	2.5	16	10	0	9	0
	Matemáticas Acad.	7.69	0	3	5	37	3	0
	Ed. Física	7.69	7.5	3	0	3	9	25
	Bioloxía e xeoloxía	7.69	0	3	5	15	6	10
	Física e química	7.69	0	3	5	18	6	0
	Xeografía e historia	7.69	5	8	5	10	9	10
	Ed. plástica e visual	7.69	20	3	5	4	9	20
	Música	7.69	25	3	5	1	6	15
	Tecnoloxía	7.69	0	3	40	11	3	0
	Relixión católica	7.69	10	3	5	0	9	20
	Cultura clásica	7.69	15	10	5	0	19	0
		99.97	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
2	3º ESO	CAA	CCEC	CCL	CD	CMCCT	CSC	CSIEE
	Ligua galega e lit.	7.69	10	20	5	0	5.5	0
	Lingua castelá e lit.	7.69	10	20	5	1	10	0
	Inglés	7.69	2.5	15	10	0	5.5	0
	Matemáticas Acad.	7.69	0	3	5	37	2.5	0

	Ed. Física	7.69	10	3	0	3	10	25
	Bioloxía e xeoloxía	7.69	0	3	5	15	10	10
	Física e química	7.69	0	3	5	18	10	0
	Xeografía e historia	7.69	7.5	8	5	10	10	10
	Ed. plástica e visual	7.69	20	3	5	4	10	20
	Música	7.69	30	3	5	1	5.5	15
	Tecnoloxía	7.69	0	3	40	11	5.5	0
	Relixión católica	7.69	10	3	5	0	10	20
	Francés	7.69	0	13	5	0	5.5	0
		99.97	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
3	3º ESO	CAA	CCEC	CCL	CD	CMCCT	CSC	CSIEE
	Ligua galega e lit.	7.69	7.5	21	5	0	3.5	0
	Lingua castelá e lit.	7.69	7.5	21	5	1	7	0
	Inglés	7.69	2.5	16	10	0	7	0
	Matemáticas Acad.	7.69	0	3	5	37	3.5	0
	Ed. Física	7.69	7.5	3	0	3	7	25
	Bioloxía e xeoloxía	7.69	0	3	5	15	7	10
	Física e química	7.69	0	3	5	18	7	0
	Xeografía e historia	7.69	5	8	5	10	7	10
	Ed. plástica e visual	7.69	20	3	5	4	7	20
	Música	7.69	25	3	5	1	3.5	15
	Tecnoloxía	7.69	0	3	40	11	3.5	0
	Valores éticos	7.69	10	3	5	0	20	20
	Cultura clásica	7.69	15	10	5	0	17	0
		99.97	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
4	3º ESO PMAR	CAA	CCEC	CCL	CD	CMCCT	CSC	CSIEE
	Ámbito Ling-Social	11.11	10	50	5	11	10	5
	Ámbito Cient-Mat	11.11	2.5	10	8	70	5	5

Procedemento avaliación continua

Temporalización, cualificación e ponderación das probas escritas? En función dos estándares traballados iremos facendo unha proba escrita por cada un deles ou por cada dous. Todos os estándares ponderarán por igual no apartado específico (60%) e se cualificarán sobre 10.

Como se fai a media de cada unha das avaliacións? Ponderación e redondeo (ver páxina anterior)

VIII. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.

O profesor irá programando sesión a sesión a materia a impartir e o traballo que se vai levar a cabo. Irase cotexando a posible desviación entre o programado e o realmente feito, buscando os motivos de dicha desviación (variación realizadas nas actividades, problemas de tempo, ritmos propios de aprendizaxe,...). As anotacións feitas no día a día irán servindo para ir levando a cabo as oportunas correccións da programación ao ter que adaptala á realidade do proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado en cuestión. Faremos que esta programación sexa sempre un ente vivo, revisable e renovable. Recollerase información do propio alumnado para obter conclusións construtivas que permitan valorar dende diferentes ópticas a programación didáctica e a súa aplicación.

Empregaremos as distintas sesións de departamento, de avaliación e CCP para ir tomando nota dos distintos factores que poden estar incidindo no proceso de ensino-aprendizaxe dos distintos alumnos-as e grupos. Manteremos tamén continuo contacto co departamento de Orientación para tratar de poñer remedio ás distintas desviacións que ese estean a dar nas aprendizaxes do alumnado e que trascendan máis alá do que atinxe a este departamento

Prestarase atención á porcentaxe de alumnos que nas distintas avaliacións queden coa materia pendente. Compararemos os resultados con anos

anteriores e recolleranse, na memoria final, os aspectos máis relevantes das problemáticas que afecten á desviación da programación, plasmando os resultados das avaliacións ordinaria e extraordinaria.

En xeral, para avaliar o proceso de ensino-aprendizaxe teremos presente se o profesor:

- x Realiza a avaliación inicial a fin de tomar as medidas individuais ou colectivas necesarias.
- x Analiza os procesos e os resultados das prácticas, proxectos, exercicios probas e actividades en xeral.
- x Establece medidas que permitan introducir melloras.
- x Fai posible a retroalimentación na entrega e avaliación de prácticas e traballos indicando os aspectos nos que o alumnado pode e debe introducir melloras.
- x Establece un adecuado ambiente de comunicación co alumnado que lle permita a este aclarar todo tipo de dúbidas
- x Proporciona indicacións durante as interpretacións, realización de traballos, exercicios, gravacións...
- x Supervisa de forma continua a resolución de exercicios e realización de tarefas que se desenvolven durante as sesións de traballo.
- x Favorece os procesos de autoavaliación.
- x Propón actividades complementarias para resolver problemas que xorden durante o proceso de ensino-aprendizaxe.
- x Informa con claridade e transparencia desde o principio de curso cales son os criterios de avaliación e de cualificación.
- x Informa ao alumnado e ás súas familias dos resultados obtidos.

- x Fomenta un bo ambiente na aula
- x Promove a participación activa do alumnado.
- x Establece tempos fóra das sesións de traballo para atender ao alumnado.
- x Utiliza diferentes soportes durante as sesións de traballo.
- x Selecciona prácticas, traballos e actividades que permitan alcanzar os estándares de aprendizaxe e a adquisición das competencias clave

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)				
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8.- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanase explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,.. ?				

IX. Tratamento do fomento da lectura e das TIC

Dende este Departamento se seguirá a colaborar coa Biblioteca e o Equipo Directivo de cara a continuar co proxecto de fomento da lectura. Neste sentido, o Seminario de Música participará en todos os niveis nos que se imparte docencia para, durante os períodos que lle correspondan, adicar 20 minutos á lectura individualizada por parte dos alumnos. O material de lectura que empregará o alumnado será algún libro ou material de lectura que terá que traer cada alumno-a

Ao longo do curso fomentarase o **hábito lector** entre alumnado, levando á aula todo tipo de documentos literarios referidos á música: críticas musicais de diferentes estilos, tanto pertencentes ao pasado como á actualidade, artigos de prensa e de revistas especializadas (tanto en formato impreso como dixital), novelas e contos de temática musical, biografías de músicos... Sobre estas lecturas traballarase a correcta interpretación e análise das ideas expresadas polo autor, debatendo sobre elas dende os coñecementos que xa deben ter adquiridos os alumnos. Tamén se proporán lecturas como método de introdución a unha unidade ou contido. Doutra parte, a lectura en voz alta axudará a entender e assimilar os conceptos básicos para a formación da voz humana, como a respiración, dicción, fonación, impostación...

Tamén se traballará coas **novas tecnoloxías** dende a aula de informática: uso de editores de partituras, de programas de aprendizaxe musical... Empregarase internet como espazo de debate (creación de *blogues*) e de fonte de informacións. Tamén empregaremos a Aula EdixGal, a Aula Virtual e Classroom (Gsuite de Google), onde os alumnos-as explotarán as posibilidades que nos ofrece a **Web 2.0** O fomento das TIC nesta materia será bastante profundo, na procura de acadar que o alumnado remate o curso cun coñecemento adecuado destas novas tecnoloxías

X. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes. programa de reforzo e recuperación

A-Recuperación ao longo do curso:

- Como se recupera unha proba non superada? O alumno-a que non consiga un mínimo (4.5) nunha das probas onde se avalíe algún dos estándares terá a posibilidade de volver a avaliarse deses contidos non superados na seguinte proba que se leve a cabo. Nesa proba ese alumnado terá unhas preguntas extras para avaliar de novo os estándares nos que non acadara o mínimo. É dicir, aproveitarase a

seguinte proba escrita que se realice sobre o último estándar traballado para volver a avaliar o estándar non superado

- Como se recupera unha avaliación non superada? O alumnado que non sexa quen de acadar o aprobado en cada unha das avaliacións, terá a opción de repasar os contidos que non fora quen de asimilar. Deste xeito, en función dos esforzos realizados polo alumno durante estes repasos poderá optar a facer unha proba de recuperación da avaliación que teña suspensa. O alumno que amose interese por recuperar a avaliación (entregando os exercicios, acudindo ás sesións extraordinarias que o profesor poida propoñer nos recreos...) optará a esa proba, quedando definitivamente, a efectos da nota final do curso, coa nova nota que consiga acadar, que nunca será inferior á da obtida no trimestre ordinario. Estes repasos consistirán en exercicios que o profesor irá propoñendo a eses alumnos coa avaliación suspensa

B- Plan de traballo para superación de materias pendentes

O alumnado que teña a materia de Música pendente de cursos anteriores será avaliado en base aos traballos semanais que se lle vaian propoñendo e pola realización dunha proba escrita no mes de maio (**este departamento non fai unha proba parcial no mes de Febreiro**). A avaliación terá en conta os seguintes instrumentos e criterios de avaliación:

a) Instrumentos de avaliación

Tarefas semanais:

Haberá un total de 12 entregas previstas para todo o curso, seguindo un calendario fixado de común acordo por todos os departamentos.

Correccións: o profesorado fará a entrega das tarefas dixitalmente (Classroom) vía Coordinador-a de Materias Pendentes. Procederá a corrección tan pronto como se vaian entregando por parte do alumnado. En todo caso, ao final de cada trimestre, como data límite, o alumnado debe dispoñer de todas as tarefas debidamente revisadas. A persoa coordinadora de Pendentes será a encargada de coordinar todo o proceso.

Esas tarefas versarán sobre os contidos mínimos da materia.

Exame/s:

Realizarase un exame ordinario no mes de maio que versará sobre os contidos traballados nas tarefas propostas ao alumnado durante o curso. Proba escrita: 70%. Proba instrumentos: 30%. Para que poida facer media entre as dúas partes terá que acadar un mínimo de 3.25 en

cada unha desas dúas probas. O 30% da práctica instrumental será a media das tarefas prácticas propostas ao longo das tarefas, tarefas que o alumnado irá presentando vía Classroom ou en persoa na Aula de Música, conforme as directrices que se vaian marcando no seu momento.

Se o alumno non conseguira acadar o aprobado, tería a opción de presentarse á proba extraordinaria, onde será avaliado dos mesmos contidos mínimos.

b) Criterios de cualificación

Teranse en conta os seguintes criterios á hora de cualificar ao alumnado:

Tarefas:

Alumnado do Plan Atención a Pendentes: as tarefas computarán un 50% da cualificación global dividindo esa porcentaxe do seguinte xeito:

O 25% desta cualificación, relativa ao nivel de esforzo e traballo, outorgaríaa o profesorado do Plan e o 25% restante, que avaliaría o nivel de asimilación dos contidos, corresponderíalle aos distintos departamentos. Os traballos non entregados puntuarán como 0 e formarán parte da media dese 25%

Alumnado que non forme parte do Plan de Atención a Pendentes: avaliaránselle cada un dos 12 traballos entregados con puntuación de 0 a 10, e farase con todas esas cualificacións unha media que computará como o 50% da nota (no caso do alumnado que estea no Plan de Atención de Pendentes esa media computará o 25%). Os traballos non entregados puntuarán como 0 e formarán parte da media.

Exame: 50% da cualificación global. Haberá que acadar unha nota mínima de 3.25 (nota común para todos os departamentos) para que se poida facer media co resto das partes

Todas as actividades propostas serán corrixidas e entregadas ao alumno, servíndolle de orientación cara os exames.

Os contidos mínimos que se lle esixirán aos alumnos con materias pendentes serán os mesmos que se lle esixiron no curso en que non conseguiu superar a materia.

A súa vez contará positivamente o interese amosado polo alumno ao longo do curso (consultas ao profesor, solicitude de material bibliográfico, uso da biblioteca como medio de consulta e de información musical...)

C-Probos Extraordinarias:

Novidade curso 2021-2022: Avaliación Extraordinaria en xuño

O alumnado que non acade na Avaliación ordinaria a media de 4'5 terá a posibilidade de presentarse a unha proba extraordinaria que se celebrará **este curso no mes de xuño entre os días 20, 21 e 22**.

A Avaliación Ordinaria pasará ao día 7 de xuño, e os días que medien ata os exames extraordinarios adicaranse a ampliar, reforzar, repasar... os contidos traballados ao longo dos tres trimestres. Os contidos e estándares desa proba serán os traballados ao longo do curso, e o alumno terá que acadar unha nota de 4'5 para chegar ao aprobado.

A nota desta avaliación resultará da media ponderada do exame (70%) e da interpretación de dúas pezas das traballadas ao longo do curso (30%). Con respecto a nota de interpretación poderanse dar dous casos:

Caso A: alumnado que acadou na parte de interpretación na avaliación de xuño un 4 ou máis. O alumnado que queira pode conservar a nota acadada na avaliación ordinaria de xuño ou avaliarse na proba extraordinaria de 2 ou 3 pezas oportunamente indicadas en xuño. O alumnado que queira interpretar na avaliación extraordinaria quedará coa mellor das dúas notas entre esas dúas avaliacións.

Caso B: alumnado con menos de 4 en Xuño terá que interpretar as pezas sinaladas ao efecto. De non presentarse a esta parte quedará coa nota de 0 nese apartado. A nota que obteña será a que lle computará para facer media ponderada (30%) coa nota do exame (70%)

XI. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.

Co comezo do curso faremos unha avaliación de coñecementos de linguaxe musical e dos contidos mínimos propios de 2º da ESO. Avaliaremos o nivel de competencias básicas do alumnado, prestando especial atención aos posibles alumnos-as que poidan precisar reforzos iniciais ou adaptacións curriculares. Neste sentido traballaremos en colaboración co departamento de Orientación. As probas nunca computarán na cualificación que poida obter o alumnado. A tipoloxía desa avaliación será semellante á da proba extraordinaria de setembro. Farase tamén unha proba de lecto-escritura musical.

Procedementos de avaliación inicial

En que data se realizará? A realización da proba levarase a cabo na primeira semana de curso

En que consistirá? Realizarase unha proba tipo test cunha soa resposta verdadeira xunto cunha serie de exercicios de linguaxe musical básicos. A proba tratará contidos e estándares traballados en 2º da ESO

Como se informará á familia? Informarase ao titor-a dos resultados desta proba no caso do alumnado que estea nun nivel demasiado baixo. Na avaliación inicial informarase ao titor-a daqueles alumnos-as nos que se observe un baixo nivel de competencias

Cales serán as consecuencias dos resultados? Nesta avaliación inicial axustaranse, se fora necesario, tanto os contidos articulados nesta programación, como os criterios de avaliación. Procederase a aumentar o número de sesións adicadas ao repaso da linguaxe musical e dos contidos básicos de 2º da ESO no caso de observar dificultades en determinados estándares e contidos traballados no curso inferior.

XII. Medidas de atención á diversidade.

A atención á diversidade é un principio fundamental do actual modelo educativo. Este principio demanda unha educación integradora que reconeza a diversidade da poboación escolar e lle dea unha resposta axeitada. O recoñecemento das diversidades existentes (capacidade, motivación, interese, estilos de aprendizaxe, ritmos, valores culturais ...) constitúen o punto do que partimos para evitar que as diferenzas se convertan en desigualdades e desvantaxes entre o alumnado. No conxunto dos alumnos que cursan a materia de música en 2º e 3º da ESO establécese a posibilidade de facer adaptacións curriculares segundo os resultados da Avaliación Inicial. Teranse en conta os informes do equipo de orientación e as medidas de reforzo que tiveran en cursos pasados algún destes alumnos que poidan necesitar medidas significativas de atención á diversidade.

Medidas de atención á diversidade no presente curso

Desdoblamento de grupos: neste ano académico temos 2 grupos en 2º da ESO e dous en 3º que se desdobrarán en Música e Educación Física por mor da Sección Bilingüe. Daquela, en Música temos dous grupos por curso, agrupados en función da sección bilingüe (Educación Física).

Contrato-Programa de Atención de Pendentes: non hai este curso.

Reforzo e/ou apoio fóra da aula: todo o alumnado será adecuadamente informado de que ten a posibilidade de acudir nos recreos que o profesor teña dispoñibles para resolver dúbidas ou para recibir o apoio que consideremos fundamental para o seu progreso.

Adaptación Curricular na materia: estaremos pendentes da evolución do alumnado na área de Música para valorar a pertinencia de facer algunha adaptación ou reforzo. Esperaremos á avaliación inicial para poder observar a evolución e concretar posibles medidas.

XIII. Programación de temas transversais

O conxunto dos temas transversais pódense agrupar en tres piares fundamentais da nosa sociedade: a liberdade, a igualdade e a non violencia

Os temas transversais no currículo son aqueles contidos que teñen unha compoñente esencialmente actitudinal, debendo formar parte das actividades propostas en todas as áreas. Seguindo a Lucini (1994)¹ a súa incorporación supón formalizar unha educación en valores e actitudes non de forma esporádica senón constante ao longo de cada curso. Cómpre ser conscientes que os valores non se poden impoñer de xeito autoritaria, senón que son un cúmulo de actitudes autoimpostas pola propia vontade.

Como temas transversais fundamentais podemos sinalar:

Educación ambiental: na área de música fomentaremos a reflexión sobre o enorme problema de contaminación acústica que está a padecer a nosa sociedade, xerando uns problemas de convivencia e saúde cada vez máis preocupantes.

Educación para a paz: solidariedade, tolerancia, respecto á diversidade e capacidade de diálogo e de participación social, son conceptos e obxectivos a acadar nos distintos niveis de ensino secundario. A música é unha arte que nos permite poñer en contacto a persoas de todo tipo e condición, provocando unha comunión entre seres humanos que é difícil de experimentar dende outros planos artísticos ou creativos. A interpretación grupal, os conxuntos corais, a fenómeno da escoita, etc., son unha maneira de compartir experiencias que chegan ao máis profundo do noso ser, pero que á vez nos poñen en contacto co resto dos humanos, independentemente da súa relixión, sexo ou condición social.

1 LUCINI, F.G. (1994). Temas transversales y educación en valores. Anaya. Madrid

Educación do consumidor: aproveitaremos os contidos do consumo do fenómeno musical, da cultura de masas e dos *mass media* para incidir nos aspectos negativos que o consumo pode chegar a producir nas persoas e nas sociedades.

Educación para a igualdade de oportunidades entre sexos: no campo musical aproveitaremos os xogos que se propoñan segundo a metodoloxía Kodaly; Bapne..., para formar grupos mixtos onde o sexo non sexa relevante. Aproveitaremos esta disciplina para amosar como tanto homes como mulleres teñen as mesmas capacidades nesta arte.

Educación para a saúde: incidiremos na importancia que ten o correcto uso da voz, e aprenderémolles ao alumnos a manexar de xeito adecuado a súa propia voz, coñecendo as súas posibilidades e as súas limitacións. Ao longo de todos os niveis non deixaremos de sinalar como a voz é susceptible de verse enormemente prexudicada por axentes nocivos como o tabaco, o alcohol, os ambientes contaminados, cargados... Tamén fortaleceremos esta educación ao tratar o tema da contaminación acústica, deixando ben claro os efectos prexudiciais que esta contaminación provoca na saúde das persoas que a padecen.

Educación cívica e moral: a dimensión moral promove o xuízo ético acorde cuns valores democráticos, solidarios e participativos, e a cívica incide sobre estes mesmos valores no ámbito da vida diaria.

Cultura galega: fomentaremos a nosa cultura musical como maneira propia de expresión artística e socio-antropolóxico do noso pobo.

O profesor fomentará a transmisión de valores no día a día (currículo oculto) de distintas maneiras:

- Non realizando descualificacións totais a un traballo
- Valorando os diversos logros dos alumnos por pequenos que sexan
- Destacar e comentar as condutas tolerantes e flexibles
- Ante fallos, erros ou deficiencias suxerir inmediatamente posibilidades de superación
- Valorar os esforzos empregados na realización dunha tarefa
- Eloxar a independencia de criterio e a capacidade de ser consecuentes

- Organizar a clase segundo unha normas de convivencia previamente negociadas. Unha vez consensuada unha norma, esixir cumprila
- Ante un conflito, formar unha comisión de alumnos que o estude e aporte solucións
- Propiciar a igualdade actuando da mesma forma en situacións similares
- Ser quen de pedir desculpas e rectificar ante os erros
- Dedicar xornadas a glosar vidas de persoas que contribuíran á mellora da humanidade
- Potenciar o diálogo e a autoestima para resistir ás presións externas

XIV. Actividades extraescolares e complementarias

A día de hoxe, as actividades extraescolares deste departamento ao longo deste ano académico non serán programadas debido ás circunstancias excepcionais de Pandemia que vive o país. Ao longo do curso e en función do desenvolvemento da situación sanitaria valoraríase a posibilidade de levar algunha actividade de interese para o alumnado sempre que sexa compatible coas circunstancias sanitarias do momento.

Estas actividades coordinaranse con outros departamentos, aproveitando así a saída para facer outras actividades e amortizar o desprazamento. Así, na medida do tempo dispoñible, aproveitaríase a viaxe para facer algunha visita didáctica guiada a algún museo ou centro cultural-artístico da cidade.

Para poder participar nestas actividades extraescolares o alumnado deberá pagar os prezos do desprazamento en autobús, sen prexuízo das axudas que se poidan establecer por parte do centro para a financiamento destas viaxes. Ademais, o alumnado que teña acumulado amoestacións disciplinarias polo seu mal comportamento no centro (tanto en períodos lectivos como noutros momentos da xornada no centro) non poderá asistir a estas actividades

As actividades complementarias que levará a cabo este seminario serán as seguintes:

Nota Covid19: todas estas actividades quedan supeditadas as disposicións sanitarias que establezan as autoridades competentes.

Preparación dos festivais que terán lugar no auditorio do concello a finais de cada trimestre. Colaboración entre este seminario e outros departamentos.

Colaboración coa Biblioteca nas actividades de celebración de días sinalados no calendario escolar (Día dos Dereitos Humanos, día da Paz, día do libro, da muller traballadora, etc). Do mesmo modo, este departamento colaborará coa Biblioteca nos concursos que se celebren. Tamén se colaborará, co material da aula de Música, na realización de posibles gravacións para diferentes proxectos, tanto do noso Centro como da Biblioteca ou outros departamentos.

Traballaremos a temática promovida pola Biblioteca.

XV. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora. avaliación da programación

Esta programación será obxecto continuo de avaliación. Terase en conta o nivel dos alumnos para ir facendo as adaptacións pertinentes. Analizarase ao longo do curso se os materiais e recursos dos que dispón a aula e o centro son os adecuados, e se a dispoñibilidade dos mesmos é a desexable para acadar os obxectivos e tratar os contidos que nela quedan reflectidos.

As problemáticas, os cambios ou desaxustes que vaian xurdindo iranse recollendo no libro de actas e finalmente na Memoria anual do curso.

Na seguinte táboa especificanse os mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica:

- Avaliación da programación didáctica

1.- Mecanismo revisión

Periodicidade de revisión e medidas que se adoptarán en caso de desfase

Os posibles desaxustes que se vaian detectando no desenvolvemento da programación iranse recollendo no libro de actas. Intentaranse axustar os tempos cando a desviación sexa por causas externas ao proceso do ensino-aprendizaxe (folgas, sesións perdidas por actividades extraescolares e complementarias...). Ao final de cada trimestre farase unha valoración parcial da programación e se procederá a analizar as causas das posibles desviacións. En funcións destas causas adoptaranse as medidas oportunas que se pasarán a recoller no libro de actas para ao rematar do curso deixar constancia na Memoria final.

2.- Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secunciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asígnouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguíuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

XVI. Información ao alumnado

Os aspectos esenciais deste programación serán dados a coñecer ao alumnado ao principio do curso. Na páxina web do instituto quedarán expostos en arquivo pdf, de maneira pública e pormenorizada, os Criterios de Avaliación e de Cualificación. Do mesmo xeito, na páxina web do centro poderase consultar e descargar a Programación completa deste Seminario.

O alumnado será informado pertinentemente das actividades extraescolares e complementarias que se vaian levar a cabo. Ademais dos criterios de avaliación e cualificación, o alumnado sempre será informado da tipoloxía das probas escritas que teña que realizar e da cualificación das mesmas.

Informarase ao alumnado das horas de dispoñibilidade de atención a pais e de calquera outro pormenor. Na medida do posible o profesor deste Seminario estará sempre a disposición do alumnado e dos pais para resolver todo tipo de dúbidas. Os pais que o consideren oportuno dispoñen da aplicación “Abalar móbil” para poder estar en contacto e informado da evolución do seu fillo-a.

A través da Aula Virtual e de Classroom tamén se proporcionará información ao alumnado que estea inscrito nos cursos. Eses cursos e a súa operativa serán oportunamente explicados aos participantes.

XVII. Adaptación da programación polo Covid19 e aspectos derivados.

Debido as circunstancias excepcionais derivadas da pandemia na que estamos inmersos desde marzo do 2020, procedemos a sinalar as medidas que adoptamos nesta Programación para adaptarnos ás mesmas.

Para comezar o curso, en previsión de posibles novos confinamentos ou semipresencialidade (corentenas), e co fin de reforzar as competencias dixitais do alumnado, adicaremos as primeiras sesións a explicar, guiar e practicar cos cursos das plataformas educativas virtuais que se empregarán tanto ao longo da presencialidade como nos supostos casos de semipresencialidade ou

de confinamento. As referidas plataformas serán: Aula Virtual do IES e as ferramentas dixitais que pon a nosa disposición a Consellería, ademais de *Classroom*. Con este fin faremos algunhas actividades dos cursos nos seus portátiles, á vez que se lle encomendará ao alumnado a realización de tarefas de xeito virtual por medio desas plataformas desde o seu fogar. Deste maneira iranse comentando e buscando solucións aos posibles atrancos e dúbidas que poidan ir xurdindo, todo co obxectivo principal de que os e as estudantes sexan quen de se desenvolver sen maiores dificultades de xeito completamente autónomo. O obxectivo será que se familiaricen cos contornos das plataformas, que aprendan a interactuar e navegar nos cursos, a manexar ficheiros (de son, vídeo, texto...), a intervenir nos *chats* e nos foros, a entregar adecuadamente as tarefas, a respectar as datas sinaladas para esas tarefas, etc.

Temos que sinalar que este alumnado de 2º e 3º de ESO xa está familiarizado en maior ou menor medida (en función do seu nivel de traballo durante o curso pasado) coa plataforma Moodle da nosa Aula Virtual e con Classroom.

Nas primeiras sesións do curso sondarase ao alumnado para coñecer as dispoñibilidades de conexión á rede e doutros aparatos tecnolóxicos, ademais do equipo EdixGal, que ten a súa disposición para poder seguir o ensino virtual. Nesa mesma sondaxe, feita a nivel do noso Departamento, se lle preguntará tamén sobre as dificultades atopadas para desenvolver e seguir a aprendizaxe a través da rede.

Tanto na Aula Virtual como en Classroom empregaremos as contas de correo corporativas das que dispón todo o alumnado co dominio @iesmarcodocamballon.com

Unha vez que o alumnado teña un competente manexo nas plataformas virtuais comentadas e das ferramentas dixitais requiridas na Aula de Música, procederíamos, no caso de novo confinamento ou semipresencialidade, a facer unha transición xa moito máis suave que a acontecida no terceiro trimestre do ano 2020..

Semipresencialidade ou Corentenas

- a) Ante as **corentenas** de alumnado procederemos a contactar de xeito individual para continuar, sempre que as súas circunstancias o permitan, o seu proceso de ensino-aprendizaxe. Empregaremos a conta de correo corporativo e as plataformas de educación virtual sinaladas no punto anterior.

- b) Semipresencialidade:** chegado este caso, o alumnado que quedase na casa tería que seguir o curso de xeito virtual a través das plataformas comentadas máis arriba, xa sexa a través das tarefas establecidas para tal propósito, ou xa sexa seguindo a clase de modo *online* cando os contidos a traballar sexan máis adecuados e pertinentes para tal entorno.

Confinamento

- a) Tarefas do alumnado:** chegado o caso, as tarefas virtuais, seguindo o plan de continxencia aprobado polo claustro, entregaríanse ao principio da semana para que todo o alumnado se poida organizar ao longo da mesma.
- b) As horas de clase,** na medida do posible, pasarán a impartirse de xeito virtual a través de *Classroom* vía *Meet*.
- c) Avaliación e cualificación:** As tarefas serán corrixidas e avaliadas de maneira individualizada. Todas serán cualificadas entre 0 e 10 puntos, deixando xa claro desde o principio que as non entregadas en prazo, e sempre que non haxa un motivo de forza maior, serán computadas cun 0. No momento no que se chegara a producir o confinamento procederíamos a establecer as porcentaxes de avaliación oportunas para cada unha das partes desenvolvidas no trimestre, tanto as presenciais como as virtuais. A cualificación do trimestre no que houbera confinamento ou calquera semipresencialidade será o resultado de aplicar as porcentaxes de avaliación de cada un dos estándares traballados.
- d) Seguimento do proceso de ensino-aprendizaxe:** estableceranse canles de comunicación co titor-a de cada alumno-a, coa xefatura de estudos e o Departamento de Orientación para coñecer a evolución e desenvolvemento académico de cada alumno-a no caso dun novo confinamento. Prestarase especial atención aos casos onde se detecte nula ou baixa actividade académica: non conectarse as clases, non entregar as tarefas, non participar nos foros ou chats....

Estándares a traballar en caso de confinamento²:

Os estándares sinalados como “Non imprescindibles” non se chegarían a traballar nin

² Eses estándares traballaríanse en menor ou maior medida dependendo da altura do curso no que chegara a acontecer ese confinamento, pois pode ser que xa foran tratados no ensino presencial previo a ese hipotético confinamento.

avaliar no caso de confinamento.

BLOQUE 1-Interpretación e Creación

<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.1.1. Distingue e emprega os elementos que se utilizan na representación gráfica da música (colocación das notas no pentagrama; notas adicionais, clave de fa en cuarta; duración das figuras; signos que afectan a intensidade e matices; indicacións rítmicas e de tempo, etc.). 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.2.1. Recoñece, comprende e analiza tipos de textura. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.3.1. Comprende e identifica os conceptos e os termos básicos relacionados cos procedementos compositivos e os tipos formais. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.4.1. Amosa interese polo coñecemento e a aplicación de técnicas e normas do coidado da voz, o corpo e os instrumentos. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.4.2. Canta pezas vocais propostas aplicando técnicas que permitan unha correcta emisión da voz. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.4.3. Practica a relaxación, a respiración, a articulación, a resonancia e a entoación. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.4.4. Adquire e aplica as habilidades técnicas e interpretativas necesarias nas actividades de interpretación adecuadas ao nivel. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.4.5. Coñece e pon en práctica as técnicas de control de emocións á hora de mellorar os seus resultados na exposición ante un público. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.5.1. Realiza improvisacións e composicións partindo de pautas previamente establecidas. 	Non Imprescindible
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.5.2. Amosa unha actitude de superación e mellora das súas posibilidades e respecta as capacidades e as formas de expresión dos seus compañeiros e das súas compañeiras. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.1. Practica, crea, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas de diferentes xéneros, estilos, épocas históricas e culturas, aprendidas por imitación e a través da lectura de partituras con diversas formas de notación, adecuadas ao nivel. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.2. Practica, interpreta e memoriza pezas vocais, instrumentais e danzas do patrimonio español e galego. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.3. Amosa apertura e respecto cara ás propostas do profesor/a e dos compañeiros/as. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.4. Practica as pautas básicas da interpretación: silencio, atención ao/á director/a e a outros/as intérpretes, audición interior, memoria e adecuación ao conxunto, amosando espírito crítico ante a súa propia interpretación e a do seu grupo. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.6.5. Participa activamente en agrupacións vocais e instrumentais, colaborando con actitudes de mellora e compromiso e amosando unha actitude aberta e respectuosa. 	Non imprescindible
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.7.1. Amosa interese polas paisaxes sonoras que nos rodean e reflexiona sobre elas. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB1.7.2. Investiga de forma creativa acerca das posibilidades sonoras e musicais dos obxectos sonoros. 	

Bloque 2- Escoita:

Todos son susceptibles de ser abordados e traballados de xeito virtual

<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.1.3. Explora e descubre as posibilidades da voz e os instrumentos, e a súa evolución ao longo da historia da música. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.2.1. Le e analiza partituras como apoio á audición. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.3.1. Valora e aplica o silencio como elemento indispensable para a interpretación e a audición. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.4.1. Amosa interese por coñecer músicas doutras épocas e culturas, comparando e contrastando as novas músicas coñecidas. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.4.2. Recoñece e sabe situar no espazo e no tempo músicas de diferentes culturas e épocas históricas. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.5.1. Describe de xeito pormenorizado os diferentes elementos das obras musicais propostas usando distintas linguaxes. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.5.2. Utiliza recursos con autonomía como apoio ao análise musical. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB2.5.3. Emprega conceptos musicais para comunicar coñecementos, xuízos e opinións musicais de xeito oral e escrito, con rigor e claridade. 	

BLOQUE III- Contextos Musicais e Culturais

<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.1.1. Expresa contidos musicais e relacións con épocas da historia da música e con outras disciplinas. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.1.2. Recoñece e interpreta manifestacións da danza identificando e explicando con linguaxe técnica adecuada a época histórica á que pertencen. 	Non imprescindible
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.1.3. Distingue e explica as diversas funcións que cumpre a música na sociedade ao longo da historia. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.2.1. Amosa interese por coñecer música de diferentes épocas e culturas como fonte de enriquecemento cultural e satisfacción persoal, elaborando algún proxecto de investigación e exposición 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.3.1. Relaciona as cuestións técnicas aprendidas vinculándoas ás épocas da historia da música correspondentes. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.4.1. Distingue e sitúa temporalmente ás épocas da historia da música e as tendencias musicais. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.4.2. Examina e explica con criterio musical a relación entre os acontecementos históricos, o desenvolvemento tecnolóxico e a música na sociedade. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.5.1. Emprega un vocabulario adecuado para describir percepcións e coñecementos musicais. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.5.2. Comunica coñecementos, xuízos e opinións musicais de xeito oral e escrito, con rigor e claridade. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.6.1. Utiliza diversas fontes de información para indagar sobre as novas tendencias, representantes, grupos de música popular, etc., e realiza unha revisión crítica desas producións. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB3.6.2. Interésase por ampliar e diversificar as preferencias musicais propias. 	

Bloque IV- Música e tecnoloxías.

Todos estes estándares son imprescindibles e serán tratados desde o principio de curso e, polo tanto, chegado o caso dun confinamento seguirán sendo obxecto de traballo por parte do alumnado.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB4.1.1. Coñece algunhas das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías e utilízalas como ferramentas para a actividade musical. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB4.1.2. Participa en todos os aspectos da produción musical demostrando o uso adecuado dos materiais relacionados, os métodos e as tecnoloxías. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ MUB4.2.1. Utiliza con autonomía as fontes e os procedementos apropiados para elaborar traballos sobre temas relacionados co feito musical. 	

XVIII. Lexislación vixente

- ✓ Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa.
- ✓ Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- ✓ Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- ✓ Resolución do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións no curso académico 2015-2016 para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
- ✓ Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.

En Vila de Cruces, setembro de 2021

O Xefe de Departamento: Rubén Nogueiro Gómez